

SLAVNA PUTANJA

Počelo je davno, već u prošlom stoljeću, kad su »prezreni na svijetu« uvidjeli da su oni tvorci svoje povijesti i svoga ljudskog dostojanstva, i otada je njihov put zacrtan crveno u tminama povijesnih stranputica.

Već godine 1912. glasilo socijalno-demokratske stranke u Dalmaciji »CRVENI BARIJAK«, prigodom 1. maja, na naslovnoj strani donosi: »Proslava Prvog Svibnja u Spljetu«, gdje među ostalim stoji: »Bio je to trijumf socijalističke misli. Nikada ljepše, veličanstvenije, brojnije i dostojanstvenije proslave. Nikada! Niti je proslavi škodilo rđavo vrijeme. Vjetar, i to dosadni, oštri južni vjetar duvao je za vrijeme cijelog dana; ali pošto Prvi Maj nije dan parade i veselja, već dan afirmacije razredne borbe proletarijata i smotra radničkih bataljuna, to nije uplivalo na proslavu.«

U drugom dijelu svoga zanosnog napisa pisac nastavlja: »Ovogodišnja proslava Prvog Maja jeste od svih dosadašnjih najuspjelija manifestacija: u prvom redu radi velike socijalističke discipline, kojom su se radnici spljetski ovog dana istakli i podigli... Obustavom rada dokazuje se buržoaziji, da smo mi, radnici, motor cijele proizvodnje i socijalnog života; a istodobno i najsvjesniji, neuki radnik uvida moć i važnost svoje klase u društvu ljudskome. I to ga čini promišljati.«

Pisac nam dalje, diči Antonio Juraga, priča što je sve gospodin Szilva de Szilvas poduzeo da bi zabranio povorku. »A znanci i neznanci bi nas svaki čas zaustavljali i pitali nas, da li je to istina, da nije to kakav naš vic, šala...« ponosno se osvrće Juraga na mjere gospodina Szilvasa.

Stigli su i pozdravni brzojavi skupštini organizacije hrvatsko-srpske napredne omladine u Spljetu.

»Slavni zbor, izrabljivani radnici!«, gdje se odlučno kaže: »Omladinci, pristajte srpsko-hrvatske radikalno-napredne omladine u Splitu, šalju iskreni pozdrav borcima za slobodnu misao, jedinom zalogu bolje budućnosti cijelog našeg patničkog naroda. ZIVJELI!«

Zatim se referent, drug Sreten Jakšić, osvrnuo na prilike u Hrvatskoj, gdje su ukinute javne slobode.

Socijalističkoj skupštini u kazalištu, za Prvi maj stigoše brzojavi iz Šibenika, Dubrovnika, Visa i Gruža. Jedan iz Isse glasi: »Impossible venire porgo saluti ai lavoratori partecipanti festa proletaria — Pallaversich.«

Tako u ono doba, kada su bile ukinute javne slobode u Hrvatskoj, kako reče kroničar, a sada prebacimo se u vijek slobode, u godinu 1945, na sam prag slobodnog ozarenja.

»Vijesti« od 27. IV 1945, pod naslovom »Proslava Prvog maja prvi put u slobodi« donose slobodne riječi povodom blagdana Rada. »Više od pola vijeka radnička klasa cijelog svijeta slavi Prvi maj kao dan međunarodne proleterske solidarnosti i borbene smotre svojih snaga... Na dan Prvog maja radnici su često u krvavim uličnim borbama demonstrirali protiv nepravde, ugnjetavanja i ropstva. S pojavom fašizma — tog najljudskog neprijatelja slobodoljubivog čovječanstva, Prvi maj postao je danom borbene smotre i mobilizacije antifašističkih snaga svih zemalja i svih slobodoljubivih ljudi za borbu protiv mračnog fašizma — najsvirepijeg zatirača svake istinske narodne slobode. Ovogodišnji Prvi maj proslavit će narodi naše domovine i cijelog svijeta u znaku novih krupnih pobjeda demokratske koalicije nad njemačkim fašističkim osvajačima — u znaku sloma fašističke Njemačke.«

Radnici grada Šibenika uvijek su pokazivali svoj duboki patriotizam i solidarnost u borbi za bolje uslove života.

Danas radnička klasa, u izvojevanju svojoj pobjedi, sa velikim naporima obnavlja tvornice »Dalmatienne« i »Aluminium«, obnavlja porušene kuće, obrađuje polja.«

Zatim slijedi svečani program za dan proslave

Tako oni nekad, u pripremnom periodu, u godinama radanja slobodne misli i ljudskih prava; tako negdašnji na početku njena ostvarenja; a tako i mi danas. Tako će i oni nakon nas — budući — klicati: »Neka glas socijalizma na današnji dan prvog svibnja kao kroz pustinju odjekne: Smrt kapitalizmu! Živio socijalizam!«, kako već odjeknu pozdravni glas iz Visa sakupljenoj naprednoj omladini iz Splita u godini 1912.

I.P.

Svijet je odavna navikao da svoje pobjede obilježava skupo plaćenim žrtvama. Primjeri samo novije historije dovoljno govore kako su bile plaćene slobode, nezavisnosti i prava čovjeka.

Radnička klasa svijeta neprekidno je stajala na čelu progresivne misli, na čelu ideja, revolucija, buntova i štrajkova. Ali, ona je bila i objekt na kojem je ispoljavan bijes reakcije, svih kontrarevolucija, diktatura i zagovornika »čvrste ruke« u najnovije vrijeme.

Masovni štrajkaški pokret u SAD koji se razvio osamdesetih godina prošlog stoljeća, uplašio je reakciju. Pogotovu onoga prvoga maja 1886. godine, kada je na ulice Chicaga izašlo 40.000 štrajkaša.

Na njihovo traženje prava »triju osmica« (osamsatno radno vrijeme, osmosatni odmor i osmosatne kulturne potrebe), reakcija je odgovorila pucnjevima. Tako je došlo do čikaškog krvoprolića, koje je ogorčilo svijet.

Tri godine kasnije, na stogodišnjicu pada Bastille, na 1. kongresu II internacionale, odlučeno je, da ovaj događaj, kao sjećanje na čikaške žrtve i borbe za radnička prava, postane dan protesta radničke klase svijeta, njen praznik rada.

I pored podnesenih žrtava, snaga radničke klase ostala je neumišta. Ona je nakon drugog svjetskog rata dovela do izmjene odnosa snaga u svijetu i do formiranja socijalističkih država.

Na čitavom tom putu, praznik rada — Prvi maj — bio je trenutak novih buđenja i ohrabrenja, trenutak borbi za nova prava.

U poslijeratnom razdoblju taj je praznik u našoj zemlji uvijek bio u znaku velikih radnih pobjeda, te nije slučajnost, niti se radilo o pukoj simbolici, što su Prvog maja puštene u saobraćaj nove pruge i novi putevi, dovršavanje nove tvornice i nove elektrane, otvaranje nove škole i nove bolnice i hoteli.

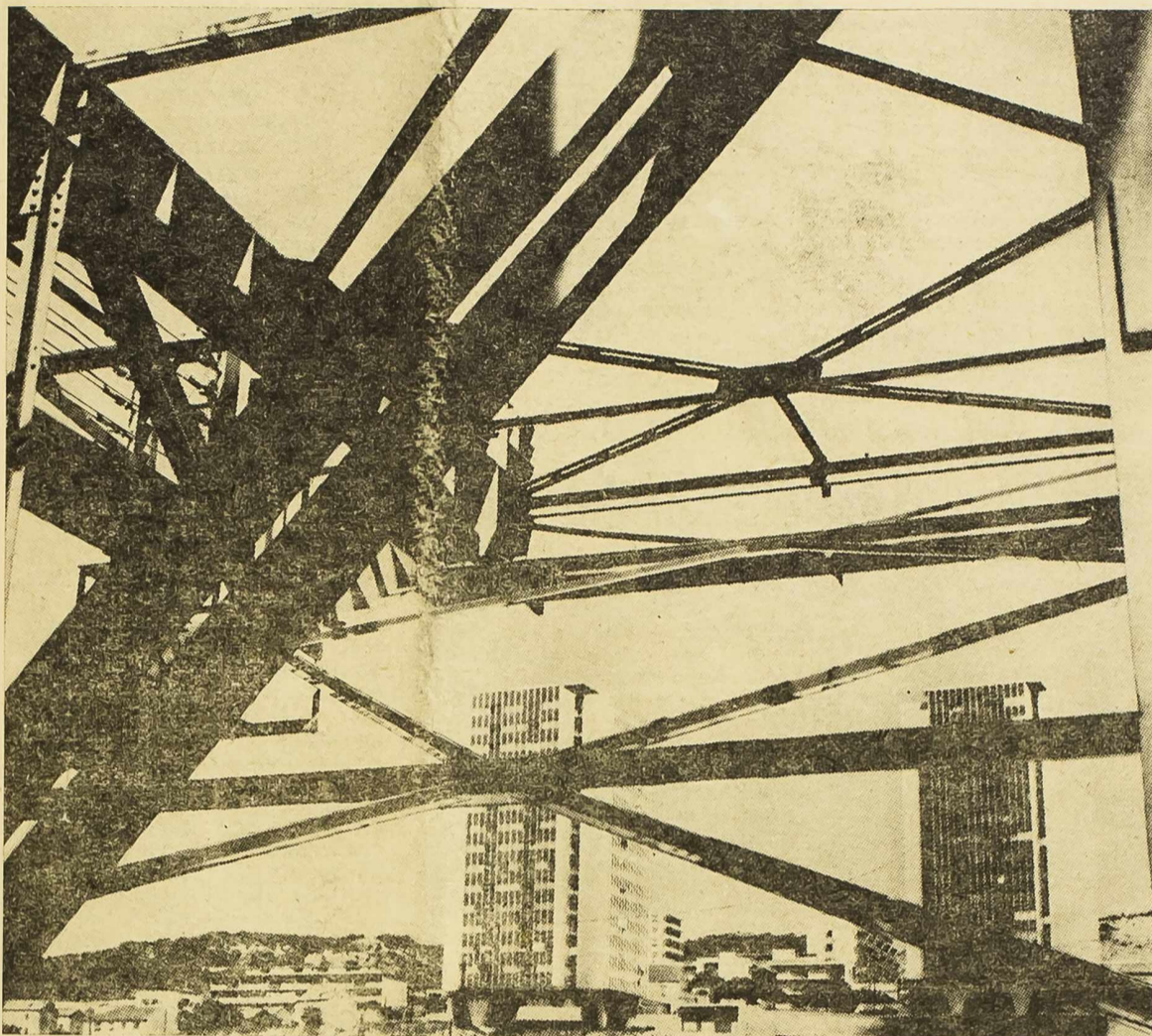
Jer, to su bili ciljevi za koje se radnička klasa ove zemlje borila i za koje je ginula. Svaka etapa donosila je i nove pobjede u ostvarivanju konačnih ciljeva.

U najnovijem razdoblju društvenog razvitka kod nas, praznik Prvog maja ima značenje stvarnog postignuća onoga čemu težimo: najneposrednija demokracija u svim vidovima društvenog i ekonomskog života!

Privredna i društvena reforma, sa usavršavanjem raspodjele i samoupravljačkog mehanizma, daje današnjem razdoblju izuzetne kvalitete.

Ali, radni ljudi naše zemlje ne misle samo na sebe. Vođeni idejama međunarodne solidarnosti radničke klase i borbom za mir, oni ispunjavaju i svoju internacionalnu dužnost, dajući tako prazniku rada svoj novi doprinos.

J.Č.

GRAD IZ NOVIH UGLOVA: BETON I CELIK

Kuda na izlet

Prvomajske praznike mnogi građani i radni kolektivi provest će na izletima u bližju i dalju okolicu, a izvjestan broj građana sa vlastitim automobilima posjetit će turistička mjesta uzduž jadranske obale.

Kako smo informirani dubrovačko poduzeće »Atlas« u suradnji sa šibenskom poslovnicom »Dalmacijaturist« organizira dva izleta za vrijeme prvomajskih praznika. Na dvodnevnom izletu koji će se organizirati do Dubrovnika, posjetioci će moći razgledati važnije znamenitosti ovog starodavnog grada. Put sa kompletnim pansionom košta samo 8.300 starih dinara. Isto poduzeće organizira četverodnevni izlet u Trst i Veneciju, uz razgledanje turističkih i historijskih punktova.

Za vrijeme prvomajskih praznika organizirat će se više izleta do Primoštena, Murtera, Vodica, Kornata i Rogoznice. Građani će udobnim autobusima »Autotransporta« svoj odmor moći provesti na slapovima Krke i Roškog slapa, a onima koji će prvomajske praznike provesti na kupalištu Jadrija stajat će na raspolaganju brodovi poduzeća »Zelenila« koji će svakog sata polaziti sa gata »Krka«. (j)

Glasalo 83,73 posto birača

U nedjelju, 23. o. m. na području šibenske općine održani su izbori za polovinu odbornika Općinskog vijeća Skupštine općine Šibenik. Prema konačnim podacima Općinske izborne komisije, na birališta je izašlo velik broj birača — 83,73 posto od ukupno upisanih birača.

Već u ranim jutarnjim satima, u većem broju sela, glasalo je više od 70 posto od ukupno upisanih birača, a do 16 sati na birališta je izašlo više od 80 posto birača. Za kandidate je glasalo 95,54 posto, dok je nevažećih listića bilo 4,47 posto.

Dva dana ranije održani su izbori za Vijeća radnih zajednica, pa je za odbornike Privrednog vijeća glasalo 89,33 posto, za kandidate 94,80 posto, dok je nevažećih listića bilo 5,20 posto. Za odbornike Prosvjetno-kulturnog vijeća glasalo je 94,50 posto, od toga 97,59 posto za kandidate, dok je nevažećih listića bilo 2,41 posto. Za odbornike Socijalno - zdravstvenog vijeća na birališta je izašlo 86,46 posto, za kandidate je glasalo 96,75 posto, a nevažećih listića bilo je 3,25 posto.

U gotovo svim izbornim jedinicama u prosjeku je bilo kandidirano više od dva kandidata.

U sva četiri vijeća izabrano je ukupno 79 odbornika koji će zamijeniti isto toliki broj onih kojima je ove godine istekao odbornički mandat. U Općinsko vijeće izabrano je 32 odbornika, u Privredno vijeće 19, u Prosvjetno-kulturno 15 i u Socijalno - zdravstveno vijeće 13 novih odbornika.

U Općinskoj izbornoj komisiji informirani smo da će se u izbornoj jedinici 24 Privrednog vijeća, koju sačinjavaju opće poljoprivredne zadruge Dvornice, Sapin Dolac, te Južni i Burnji Primošten, izbori ponovo održati, jer su od 3 kandidata dvojica dobili isti broj glasova.

Ponovljeni izbori zakazani su za petak, 12. svibnja ove godine.

Na osnovu konačnih podataka donosimo imena odbornika koji su dobili najveći broj glasova i koji će, prema tome, zauzeti mjesta polovine dosadašnjih odbornika Skupštine općine Šibenik.

Općinsko vijeće: Josip Ninić, Jakov Cubrić, Krste Rešković, Valentin Perković, Nikola Dragović, Ivan Laća, Mile Dobriević, Jadre Podrug, Spiro Đurica, Marko Skorin, Mate Perković, Josip Bego, Stana Burazer, Milan Vrcić, Ante Lučić, Jerko Tanfara, Veselin Grgas, Maksim Mijat, Dobrila Gotovac, Josip Simac, Paško Klarić, Jere Ninić, Krste Ninić, inž. Zarko Vudrag, Emica Bego, inž. Davor Prgin, Slaven Karadžole, Vojna Bujas, Ante Ivanda, Jovo Raković, Momčilo Despotović i Marko Klisović.

Privredno vijeće: Boško Barbača, inž. Jovo Bjedov, inž. Krste Blaće, Ante Bumbak, inž. Tomo Kalauz, Marko Kljajić, Rade Spahija, Ante Jukić, Sime Sandrić, Nikola Juraga, Stipe Mrvica, Filip Levačić, Ivan Čelić, Mate Bakotić, Ante Surija, Miro Kovačević, inž. Milan Jajac, Čiro Milutin i Jozo Klišmanić.

Prosvjetno - kulturno vijeće: Ivanka Rajević, Velimir Vlahović, Mile Pavičić, Nada Sarac, Boris Jelovčić, Ivan Tomašić, Branka Maričić, Miroslav Kotarac, Nikola Miličić, Ratka Skrobonja, Milica Beneta, Krste Gracin, Ante Stipanelić, Senka Skračić i Petar Garafulić.

Socijalno - zdravstveno vijeće: Meri Ziani, Neda Barbača, dr. Josip Klarica, Zora Krajnc, dr. Ante Plenković, dr. Borko Zanić, dr. Zdravko Mikelin, dr. Neven Goleš, dr. Mirko Zanić, dr. Vjekoslav Smolčić, dr. Emil Ofner, dr. Tomislav Petković i Petar Gojinić. (j)

Građani su glasali već u ranim jutarnjim satima

Proslava 1. maja

Ovogodišnja proslava 1. maja — praznika rada — bit će obilježena različitim kulturnim i sportskim priredbama. U Općinskom sindikalnom vijeću izradjen je program proslave, kojeg donosimo u cijelosti.

Petak, 28. IV — Svečana akademija u Narodnom kazalištu, na kojoj sudjeluju: ansambl Centra za scensku kulturu sa komedijom »Moj zet direktor« od V. Mandića, RKUD »Kolo« i orkestar Garnizona Šibenik. Početak u 20 sati. Istog dana predviđena su sportska takmičenja između pripadnika JNA i ekipa radnih kolektiva u odbojci, stolnom tenisu, kuglanju, gađanju i šahu.

Subota, 29. IV — Centar za scensku kulturu prikazuje u Skradinu film »Planeta bura«.

Nedjelja, 30. IV — Centar za scensku kulturu izvodi u Zatonu komediju »Moj zet direktor« od V. Mandića. U Dječjem kinu Šibenik predstava za djecu »Planeta bura«. Početak u 11 i 15 sati. Dokumentarni film »IV i V ofenziva« — na prostoru ispred Kazališta. Početak u 19 sati. Ophod gradskim ulicama Šibenske narodne glazbe u 19 sati.

Ponedjeljak, 1. V — Budnica. Centar za scensku kulturu prikazuje u Zatonu film »Plamene godine«. Dječje kino prikazuje film »PETAR PAN«. Početak u 15 sati.

Utorak, 2. V — Centar za scensku kulturu prikazuje film »Plamene godine«. Početak u 15 sati. Izleti na slapove Krke, Visovac, Roški slap, Kornate i Jadriju — organiziraju se 30. IV i 1. i 2. V. (j)

Ekonomski razvoj komune u 1967.

Ciljevi i smjernice

Cjelokupna društveno - ekonomska aktivnost na području šibenske općine u ovoj godini treba, među ostalim, da bude usmjerena na jačanje intenzivnosti i produktivnosti rada, što je i dosad bila glavna karakteristika privrednog razvoja. Politika radnih organizacija treba da bude orijentirana na unapređenje tehnologije, modernizacije i rekonstrukcije pogona, u cilju što efikasnijeg korištenja postojećih rezervi, uz adekvatno usavršavanje unutrašnje raspodjele — koja će neposrednije i potpunije stimulirati postizanje boljih rezultata osobnog i kolektivnog rada.

Da bi se povećala zaposlenost i opća aktivnost, potrebno je većom intenzifikacijom privredivanja stvarati uvjete za ekonomičnija zapošljavanja, te razvijati nove pogone i proširivati postojeće - organiziranom kooperacijom s domaćim i stranim partnerima. Osim toga, treba uvoditi više smjerna gdje je to opravdano, inicirati otvaranje novih radnih mjesta u tercijalnim djelatnostima, a posebno u ugostiteljstvu i turizmu.

U vrlo visokom porastu inozemnog turističkog prometa nesumnjivo zahtijeva intenzivnije privredivanje u cjelokupnoj turističkoj privredi, a to je moguće postići proširenjem asortimana i usluga, elastičnijom politikom cijena, boljim korištenjem kapaciteta i racionalnijom internom organizacijom rada. Tome cilju maksimalno treba prilagoditi politiku raspodjele i sistem nagradivanja u turističkim djelatnostima.

Investicijska politika treba da se prilagodi razvoju intenzivnije privrede, s tim da se ukupne investicije svedu u realne okvire. Prioritet treba dati ulaganjima u modernizaciju postojećih kapaciteta, kao i ulaganjima u zadržane osnovne pravce našeg razvoja. Time će biti osigurana veća efikasnost privredivanja i osposobljavanja privrede za šire uključivanje u međunarodnu podjelu rada.

Naučno - istraživačkom radu i osposobljavanju kadrova treba posvetiti naročito pažnju, jer o tome zavisi efikasnost i potpunije privredivanje. Radi uspostavljanja racionalnijeg odnosa između privrede i stručnog školstva, radne organizacije treba usklađenije surađuju sa Znanstvenim stručnog školstva i da usklađenije suradnju sa Zajednicom obrazovanja i odgoja.

Integracija treba da postane važan faktor intenzifikacije privredivanja, s tim da radne organizacije samostalno odluču-

ju o međusobnom razvoju svih oblika ekonomske suradnje u zemlji i izvan njenih granica. Radi daljnje skladnije razvoja društvene i individualne stambene i komunalne izgradnje, potrebno je da se uskladi aktivnost među građevinskim poduzećima, bankama, poduzećem »Stan« i komunalnim radnim organizacijama.

Sredstva za odgoj i obrazovanje prvenstveno treba da budu usmjerena na kvalitetnije školovanje. U osnovnom školstvu

potrebno je pristupiti stvaranju većih škola, uz poboljšanje opreme i kvalifikacione strukture nastavnog osoblja. Škole drugog stupnja treba uskladiti sa raspoloživim mogućnostima i stvarnim potrebama našeg područja.

Da bi tako zacrtana politika privrednog i društvenog razvoja bila ostvarena, potrebno je da jačamo društveno - političku odgovornost svih faktora i organa na području šibenske komune. (j)

Zahvati u saobraćaju do 1970.

Stanovita investicijska sredstva u naredne četiri godine bit će uložena u daljnji razvoj željezničkog, cestovnog i pomorskog saobraćaja. Evo nekoliko važnijih investicijskih zahvata: U željezničkom saobraćaju, radi povećanja propusne moći i

DVIJE AUTOBUSNE STANICE

Zbog sve intenzivnijeg međugradskog i prigradskog saobraćaja, u Šibeniku su odnedavno uspostavljene dvije autobusne stanice. Kao samostalan pogon u okviru poduzeća »Autotransport« djeluje autobusna stanica na obali — ispred zgrade Carinarnice i to isključivo za potrebe međugradskog saobraćaja, a druga autobusna stanica uspostavljena je na prostoru ispred željezničke stanice, i služit će za prigradski saobraćaj.

Sa četrdesetak linija, Šibenik je povezan sa svim mjestima na udaljenosti od 40 kilometara. Međutim, u vrijeme turističke sezone taj će se broj gotovo podvodstručiti. (j)

ekonomičnije eksploatacije, izvršit će se rekonstrukcija nekkih dionica na pruzi Šibenik — Perković — Knin, a u cestovnom saobraćaju predviđa se dovršenje radova na asfaltiranju ceste Šibenik — Drniš — Knin, s odvojkom za Skradin, te dovršenje priključaka na potezu Jadranska turistička cesta — Zaton — Raslina i Jadranska turistička cesta — Zablac.

Uz povećani broj autobusa i kamiona za potrebe gradskog, prigradskog i teretnog saobraćaja, na važnijim magistralnim putevima šibenskog područja izgradit će se autobusne stanice, parkirališta, benzinske stanice i moteli.

U pomorskom saobraćaju glavna pažnja poklonit će se zamjeni nekkih zastarjelih i neekonomičnih jedinica u sastavu »Slobodne plovidbe«, a posebno će se voditi računa o racionalnijem korištenju kapaciteta šibenske luke.

U Ptt saobraćaju osnovna orijentacija bit će u proširenju i automatizaciji magistralnih i lokalnih telefonsko - telegrafskih veza. (j)

MJERE ZA OČUVANJE IMOVINE TURISTA I ZA BOLJU UDOBNOST GOSTIJU

I građani u otkrivanju skitnica

Službu javne sigurnosti u Šibeniku, koja se upravo reorganizira, očekuju ove sezone brojni zadaci, ništa manji od onih što ih ima jedna ugostiteljska ili turistička organizacija, a pogotovo što se očekuju problemi koje je veoma teško predvidjeti.

Više nego ikada prije trebat će te probleme rješavati skupno, uz suradnju svih faktora koji imaju udjela u turizmu. Služba javne sigurnosti našla je u tome svoje mjesto i nesumnjivo je da će odigrati veliku ulogu u čuvanju društvene imovine i imovine gostiju, a posebno u predohrani od krivičnih djela.

Službenici SUP-a obišli su ovih dana sve prodavaonice, spremišta, skladišta i priručne prostorije u kojima se nalazi imovina veće vrijednosti. Oni su radnim organizacijama ukazali na neke manjkavosti u osiguranju tih prostorija od provalnih krađa.

— Dobra prilika stvara kriminalca i podstiče kriminal — to je poznata deviza stručnjaka koji rade u kriminalistici.

— Suzbiti takve prilike i sveći mogućnosti prestupa na minimum, to je naš stalni zadatak, a posebno u sezoni koja nailazi — rekli su nam u SUP-u.

Nakon što su obišli banke i sve pošte na području komune, radnici SUP-a dali su čitav »paket« konkretnih prijedloga o tome kako i šta treba učiniti da se spriječe krađe, a posebno da se spriječe razbojnički prepadi. Naime, ustanovljeno je da su postojali izvjesni uvjeti za takve akcije.

U vrijeme održavanja sastanaka s tajnicima turističkih društava, SUP je posebno skrenuo pažnju na potrebu poduzimanja mjera u domaćinstvima — radi čuvanja imovine gostiju. To pitanje posebno će radnici SUP-a podstaknuti na sastancima domaćinstava i turističkih društava u svakom mjestu kada će dati potrebna uputstva za osiguranje imovine turista.

Prošlih godina, uslijed običaja koji kod nas vlada — da se kuća čitavog dana drži »širo otvorena«, bilo je slučajeva krađe, posebno zbog povećanog broja skitnica koji se u sezoni obavezno pojavljuju.

Na usamljenim mjestima, gdje su turisti ostavljali svoje automobile dok se okupaju, ručaju ili dok prenoće, bilo je također učestalih krađa i provala u automobile. Da se to suzbije, na svim mjestima gdje postoje gostionice, bifei i konačišta, morat će vlasnici uređiti parkirališta i čuvati ih.

Prije nekoliko dana održana je i sjednica Savjeta za unutrašnje poslove, na kojoj su prisustvovali i predstavnici privrede i turističkih organizacija. Tada je podnesen iscrpan izvještaj o kretanju kriminaliteta u prošlog turističkoj sezoni, uz analizu svih krivičnih djela i prekršaja. Na temelju tih podataka doneseni su zaključci o daljnjim akcijama koje bi već sada trebalo provoditi.

Skupštini općine Šibenik stavljeno je u zadatak da tačno odredi i obilježi sva parkirališta na terenu općine i da ih preda određenim organizacijama na čuvanje. Poduzeće »Rivijera« treba da organizira svoja parkirališta i da ih također čuva.

Posebna briga posvećena je auto - kampovima, tako da će

se tačno odrediti tko će upravljati pojedinim kampovima na terenu. Osim toga, oni moraju biti obilježeni i moraju posjedovati osnovne sanitarno - higijenske uređaje. Kako su prošlih godina kampovi bili česta meta kradljivaca, ove će se godine u njima uvести obavezne službe uniformiranih čuvara, i to tokom čitava 24 sata.

U interesu sigurnosti imovine turista, pa i njihove udobnosti, suzbijati će se svako »divlje kampiranje«, u čemu će pomoći i Saobraćajna milicija. U patrole te milicije bit će uključeni i studenti koji poznaju strane jezike. Oni će biti ovlaštteni da naplaćuju turističku taksu od svih onih turista koji kampiraju na nedozvoljenom mjestu i da ih upućuju u organizirane kampove. Na području izvan Jadranske magistrale te će poslove obavljati stanice milicije, koje će putem letaka na četiri strana jezika upoznavati turiste na mjesta gdje se nalaze organizirani auto - kampi.

Dakle, ne radi se ni o kakvom šikaniranju gostiju, jer će zaustavljanje, kupanje i dnevni odmor biti slobodni na svakom pogodnom mjestu. Zabranjuje se samo podizanje šatora i konačenje.

Posebna pažnja bit će posvećena protupožarnoj zaštiti, osobito u šumama, i to na način da će biti postavljeno više protu-

požarnih aparata, o osiguranju će se i voda i pijesak za gašenje požara. Osim toga, obučit će se osoblje za rukovanje protupožarnim sredstvima.

Služba javne sigurnosti ima sada zadatak da održi sastanke s radnicima koji rade u turističkim objektima, posebno sa onima koji dolaze u neposredni dodir sa imovinom gostiju. Oni će dobiti detaljna uputstva o čuvanju te imovine, jer se mora spriječiti svaki slučaj krađe.

Konačno, organi saobraćaja i SUP-a već su obišli čitavo područje i izvidjeli gdje treba postaviti nove saobraćajne znakove i zamijeniti dotrajale i nevažeće. Radnici Službe javne sigurnosti obavljat će u toku ove sezone svoje dužnosti — bez obzira na trajanje redovnog radnog vremena. U razradi svih tih akcija Služba je našla na veliko razumijevanje i suradnju mnogih radnih organizacija i ustanova.

— Nužno je — rekli su nam u SUP-u Šibenik — da se u toku sezone angažiraju i sami građani i da nam pruže svu potrebnu pomoć u otkrivanju učinilaca krivičnih djela. Istina, oni se ne mogu potpuno eliminirati, ali se suradnjom svih mogu svesti na minimum.

Time će i Služba javne sigurnosti izvršiti svoj osnovni zadatak.

J. Čelar

Izvanredna skupština Sindikata industrije i rudarstva

Raspodjela dohotka, ali kakva?

Prošlog tjedna održana je izvanredna skupština Sindikata industrije i rudarstva, na kojoj je, uz referat o neposrednim zadacima ove organizacije što ga je podnio inž. Vinko Guberina, izvršen izbor delegata za Skupštinu Republičkog odbora i za Drugi kongres Sindikata radnika industrije i rudarstva Jugoslavije.

Skupštinar su oštro osudili sadržaj i način donošenja tzv. Deklaracije o nazivu i položaju hrvatskoga književnog jezika, podvlačeći da je to politička diverzija uperena na najveću tekovinu našeg naroda: na bratstvo i jedinstvo.

U referatu i diskusiji istaknuti su problemi u ostvarenju ciljeva privredne i društvene reforme, te mjere što se poduzimaju na planu daljnjeg razvoja samoupravljačkog sistema. One se uglavnom odnose na organizaciono sređivanje radnih organizacija, zatim na jačanje integracijskih procesa, na povećane radne efekte i stimulativnije oblike nagradivanja, te na široj primjeni raspodjele — na nivou radnih jedinica.

Raspodjela dohotka po radnim jedinicama predstavlja osnovni motiv privredivanja, rečeno je u referatu o neposrednim zadacima ovog sindikata. Doduše, gotovo sve privredne organizacije stavile su sebi u zadatak da se dohodak dijeli na nivou radnih jedinica, ali se istovremeno može konstatirati da se još uvijek, studiozno ne prilazi stvaranju uvjeta za takvo formiranje. Pored svih tehnološko - tehničkih elemenata, potrebno je osposobiti našeg proizvođača da postane i upravljatelj, čime se ujedno po-

stiže efekt u stvaranju tih uvjeta. Bez obzira na postignute rezultate na tom planu, krajnje je vrijeme da se sa većim intenzitetom nego dosad počnu rješavati problemi raspodjele u svim radnim organizacijama.

Uza sve uložene napore, istaknuto je u referatu, osnovna slabost u TLM »Boris Kidrič« leži u tome što organi upravljanja, uporedo sa proklamiranjem dohotka na radne jedinice, istovremeno povećali bodni osnov na oko 38 posto, pa takva primjena nije dala adekvatne rezultate. Smatra se da društveno-politički faktori, a posebno sindikalna organizacija, nisu uložili potreban napor za što bolje provođenje određenih mjera. Naime, potrebno je imati na umu da je daljnjim razvojem samoupravljanja moguće osigurati takvu politiku raspodjele dohotka — koja će se snivati na ostvarenim rezultatima rada, jer nije prihvatljivo da se na politici niskih osobnih dohodaka, zanemarenom standardu i neadekvatnim uvjetima rada njeguje ekstenzivan način privredivanja — koji ne vodi osnovnim ciljevima privredne reforme. (j)

ZAJEDNIČKI PLENUM OPĆINSKOG KOMITETA SK I OPĆINSKOG SINDIKALNOG VIJEĆA

Zajedničke stručne službe

O nekim problemima iz rada na razvijanju stimulativnijeg sistema nagradivanja u radnim organizacijama — to je bila tema zajedničke sjednice plenuma Općinskog komiteta SK i Općinskog sindikalnog vijeća, koja je održana u četvrtak, 27. o. m.

U izvještaju koji je podnio članovima istaknuto je, među ostalim, da je jedan dio radnih organizacija unapredio sistem nagradivanja, a da je izvještaj broj radio na temeljitoj obradi svih potrebnih elemenata.

Neka potpunija i trajnija rješenja zabilježena su u TLM »Boris Kidrič«, u Tvornici elektroda i ferolegura, u »Stampi«, »Velimiru Skorpiku«, Komunalnom zavodu za socijalno osiguranje, »Autotransportu« i »Izi gradnji«. Određene predradnje obavljene su u »Elektri«, »Slobodnoj plovidbi«, »Vodovodu«, »Rivijeri«, Poduzeću PTT saobraćaja, »Jadranci«, »Reviji«, Drvnom kombinatu, u poduzeću »Luka« i trgovačkim poduzećima »Kornat« i »Tkanina«.

Tvornica lakih metala »Boris Kidrič« od listopada prošle godine prešla je na raspodjelu dohotka po radnim jedinicama, tako da će stečena iskustva u provođenju stimulativnijeg sistema nagradivanja biti od koristi za čitavo područje naše komune.

Sigurno je da bi rezultati bili još povoljniji da su pri izradi bile prisutne alternativne mogućnosti u postavljanju sistema nagradivanja i prikladnije organizacije radnog kolektiva. Na rezultate su utjecali još neki faktori, u prvom redu isticanje vlastitih specifičnosti i nedostatak kadrova. Uza sve to očekuje se da će krajem ove godine mnogi radni kolektivi pronaći trajnije rješenje u raspodjeli dohotka na nivou radnih jedinica. To je moguće ostvariti u Tvornici elektroda i ferolegura, »Jadranci«, »Elektri«, »Izgradnji«, »Rivijeri«, »Vodovodu« i poduzeću »Luka«. Slični napori ulažu se i u drugim radnim or-

ganizacijama šibenske općine. Izvještaj broj radnih organizacija, podučeno je u izvještaju, ulaže napore na kompletiranju najnužnijih kadrova, kao što su tehničari, tehnolozi, ekonomisti i pravnici. Međutim, samo dvije od tri organizacije posjeduju kadrove koji rade na poslovima uže specijalnosti u tehnici i tehnologiji procesa privredivanja. S obzirom da većina radnih organizacija nema tako organiziranu službu koja

je spremna na veće zahvate u razvoju sistema nagradivanja, predlaže se da nerazvijene radne organizacije sa istom ili sličnom djelatnošću organiziraju zajedničke stručne službe. Neke od tih službi (organizacija rada, tehničko - tehnološko istraživanje, stalno praćenje normativa, i slično) mogle bi se organizirati za manji, a neke za veći broj radnih organizacija. (j)

40 tisuća posjetilaca

Centar za scensku kulturu sve više razgranava svoju djelatnost, pa čak i izvan »granica« šibenske komune. Sada je u planu da Kistanje, Đevrske, Benkovac, Drniš i Knin dobiju stalne scene za neke oblike rada. Inače, od početka rujna prošle godine do početka travnja ove godine priredbama Centra prisustvovalo je oko 40 tisuća gledalaca.

U navedenom razdoblju Centar je izveo šest premijernih predstava, i to: »Plavi čuperak« od Miroslava Antića, »Klupko« od Pere Budaka, »San ljetne noći« od Williama Shakespearea, »Gospodicu« Borderaua, »Bajku iz kufera« od J. Vladislava i »Veliku uzburu« od M. Luše. Svi ti komadi igrani su oko 60 puta, a u njihovu izvođenju, pored ostalih, učestvovalo je i 56 amatera. Oni su u dobroj mjeri zaslužni što je Centar postigao tako dobre rezultate. Ali, ima primjedaba da ustanova nije prišla »pronala-

ženju« novih amatera, nego da se uglavnom oslanja na one koji su već dokazali svoj talent.

U posljednje vrijeme Centar je pokrenuo jednu sasvim novu inicijativu — da se u nekim većim mjestima organizira preuđivanje postojećih dvorana, tako da bi se u njima mogle prikazivati i kazališne i filmske predstave. Takve dvorane već su preuređene u Skradinu, Zatonu i Murteru, a uskoro će se tom poslu prići i u Primo-stenu.

Pored navedenih dramskih i lutkarskih predstava, Centar je

u prošlom razdoblju organizirao i 7 gostovanja, 6 muzičkih nastupa, 5 predavanja i 5 izložaba, dok je Dječje kino dalo 33 predstave, a Klub ljubitelja filma prikazao je 17 filmova. Na području komune prikazano je 55 filmskih predstava.

Ipak, jedna stvar pomalo smeta, i to je prestanak rada Kluba ljubitelja filma, koji se u relativno kratkom vremenu afirmirao kao popularna stručna tribina za filmsku umjetnost, i to samo zato što se projiciranje predstava vršilo u neadekvatnim prostorijama, koje nisu dopuštale da se uz film daju i stručne uvodne napomene.

Međutim, prestanak rada Kluba ljubitelja filma bit će, izgleda kratkog vijeka, jer Centar ulaže napore da dobije prostorije Doma JNA, što bi omogućilo prikazivanje najboljih filmova domaće i svjetske produkcije. (B)

Da li nestaje ono tipično dalmatinsko

Ne zaboravimo

KAKO JE NEKAD BILO

Samo je nekoliko godina prošlo otkako su se naša primorska mjesta značajnije orijentirala na turizam. Geografska karta prikazivala ih je do tada kao ribarska i težačka sela, u koja je malo tko dolazio »izvana«.

Ali, odjednom su se izmijenili pojmovi o udaljenosti i vremenu, a kroz ovo područje sve brže je počeo strujati novi mentalitet, pa i novi pogledi i novi običaji. Ritam smirenog i polaganog života počeo je ustupati mjesto »tehniziranoj« sadašnjici.

Prvo je zasjalo svjetlo, pa se protegli putovi, razgranili pipci s vodom, a onda je ubrzana gradnja novih kuća, kakvih do tada na selu nismo ni vidjeli: čitavi mali rejon nalik nekoj rekreativnoj i gotovo otmjenoj periferiji.

A podsjetimo se kako su prije desetak godina izgledali Primošten, Vodice, Tiješno, Pirovac ili Murter.

Da, sjećamo se, bilo je teško doći do njih. A stari autobus drmusao je preko Srme tako da su ga i sami putnici morali gurati, vozeći se do obližnjih mjesta — više od dva-tri sata! Danas te udaljenosti izgledaju smiješno malene, a slika je u tim mjestima sasvim drukčija: umjesto bačava slanih srdela i neuglednih »peškarija«, na obali je parkirano po desetak i više luksuznih automobila — pred turističkim biroima!

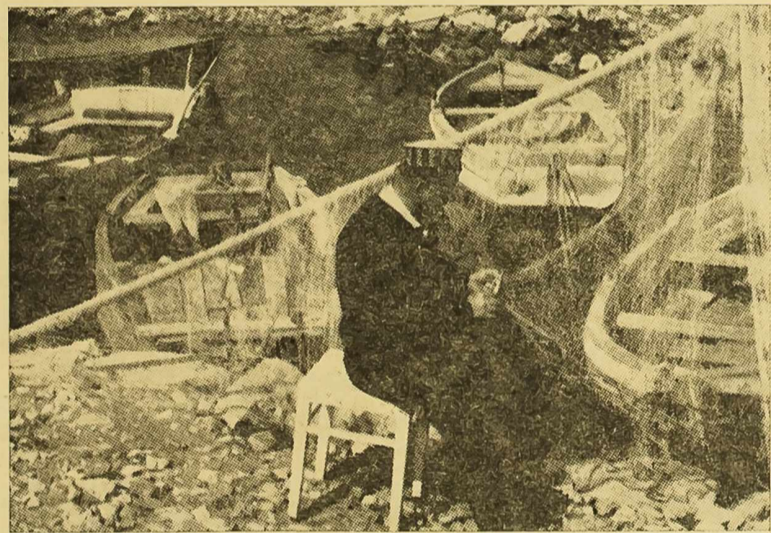
Znatan broj stanovnika uključio se u poslove oko hotela, motela, auto - kampova, modernih prodavaonica i niza drugih stvari, a na mnogim mjestima gdje je do juče bila potleuška ili kakva kućica - zaklonište, danas niču moderne vile s terasama, balkonima i garažama. Televizijske antene krase krovove, a moderni uređaji u kućanstvu zauzimaju prostore bivših kamina i konoba.

Takav progres postao je danas neminovan. Da li time, na neki način, postepeno nestaje i onoga karakterističnog ambijenta, one tipične dalmatinske sredine koja je tako naglo privukla domaće i strane posjetioce?

Da li, drugim riječima, nestaje onoga obilježja po kojem smo donedavno bili toliko poznati, bilo da je riječ o slikovitim kamenim kućicama ili navikama i njihovoj odijevanju?

Istina, život se ne može zadovoljiti samo njegovanjem tradicija, ali se čini da neke od njih nestaju suviše brzo.

Već smo čuli mnoštvo zamjerki na stil turističke izgradnje i mnogih »sitnih« objekata u Murteru, Tiješnu, Vodicama i Primošteni. One su se odnosile na nepoštivanje toga našeg ambijenta. Posebno je uočljivo da brzo nestaju obilježja lokalnog folklora, kojeg svi posjetioći toliko priželjkjuju.

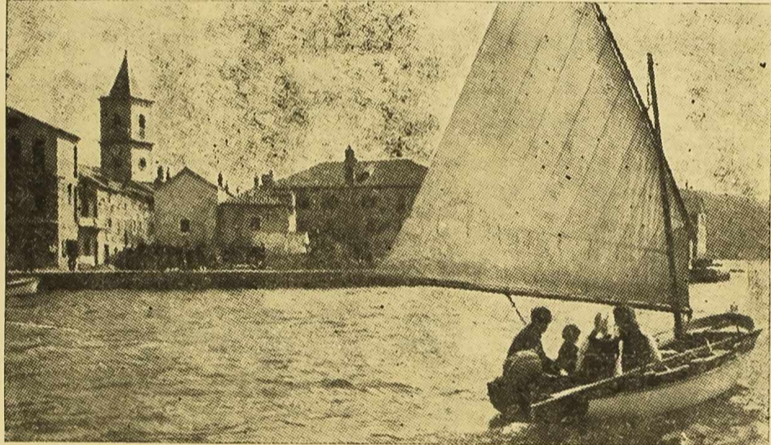

Stari ribar iz Pirovca u težačkoj kapi

Da bismo vidjeli što u tom pogledu još imamo, pošli smo u potragu za detaljima. Prvo smo odabrali Pirovac, i to zato što je on relativno kasno stupio na turističku scenu, a promjene su bile vrlo brze i uočljive.

Mjesto se proteže od magistrale do mora, a Pirovčani koji stanuju u različitim dijelovima mjesta imaju posebne nazive za svako od njih. Tako, ako nekoga tražite, često ćete čuti da je otišao u »selo« zapravo u najstariji dio mjesta, koji je nekad bio opasan zidinama i u kojem su kuće stare po više stoljeća. Tu, pod patiniranim i potamnjenim krovovima, smjestila se mala lučica iz koje Pirovčani odlaze na ribe prema otoku Murteru ili »na traget« preko duboke uvale — na »stijanjansku stranu«.

Za vrijeme toplih dana u mjestu se može vidjeti nekoliko jedrilica, u stvari manjih ribarskih brodova — kako krstare obalom. One su sada opskrbljene

Jedrenje pomoću motora

i malim vanbrodskim motorom. U objektivi kamere uhvatili smo jedan takav motiv.

Starim kamenim ulicama, kao u nekom minijaturnom labirintu, ili po neravnim trgovima —

promiću starije žene u crnini. Ali, uspjeli smo i u tom ambijentu snimiti grupu omladine u narodnim nošnjama, koju su samo prigodno obukle. Ipak, ništa ne da naslutiti — da slika nije svakodnevna.

— Stare narodne nošnje — rekli su nam u pirovačkoj školi — sada uglavnom leže pohranjene u škrinjama pirovačkih baka . . .

Ribara u Pirovcu nema mnogo, ali veliki broj mještana odlazi noću »na sviču« ili da baci vrše i parangale. Ulovljena riba odmah se rasprada ili konzumira kao dobra »marendas«.

Djevojka na našoj slici pokazuje što je od ulovljene ribe još ostalo. Inače, u Pirovcu su ribari ujedno i težaci, a težaci-ribari. Malo ih je, ali se ipak mogu vidjeti kako marljivo krpaju svoje mreže. Ovaj s naše slike ima na glavi težačku kapu, što znači da radi i u polju.

— Reklamiramo samo hotele i kampove — rekli su nam u Pirovcu — iako bi, u stvari, ovo

trebalo biti — ono naše pravo!

Slažemo se, jer od toga zaista nešto treba sačuvati, i za nas i za druge!

Tekst i snimci: J. Čelar

Samo djelo-mična proizvodnja u Prviču

Pogon ribljih konzervi u Prviču - Lucil ograničio je svoju proizvodnju na usoljavanje srdela i izradu fileta, jer je Radnički savjet ribarskog kombinata »Kornat« donio odluku o prestanku proizvodnje ribljih konzervi. Po svemu sudeći, čini se da će ovaj pogon, uz određene uvjete, preuzeti na sebe trgovačko poduzeće »Vodičanka«, s obzirom da su tvornice ribljih konzervi u Zadru i Splitu dale nepovoljan odgovor.

Mlade Pirovčanke u narodnoj nošnji

GODISNJA SKUPSTINA TURISTIČKOG DRUŠTVA ŠIBENIK

Što duže zadržati turiste

Na godišnjoj skupštini Turističkog društva Šibenik koja je održana 18. o. m. analizirani su uspjesi i nedostaci u protekloj godini. Iz podataka što su predloženi skupštinarima proizlazi da je lanjske godine u odnosu na 1965. godinu povećan promet inozemnih gostiju za 7,9 posto, ali je isto tako primijećen pad u prometu domaćih gostiju za 1 posto. Šibenik je u kupno posjetilo 21 tisuća gostiju, koji su ostvarili više od 41 tisuću noćenja, od čega je u objektima kućne radinosti registrirano 5.700 ostvarenih noćenja. Na području grada 254 domaćinstva bavi se prijemom turista, a raspoložu uglavnom sobama prve i druge kategorije. U tom pogledu zapažen je stao-vit napredak u odnosu na prijašnje godine.

U izvještaju dosadašnjeg predsjednika Turističkog društva inž. Davora Prčina i u diskusiji posebno je ukazano na potrebu što dužeg zadržavanja gostiju. Naime, Šibenik još uvijek ima karakter tranzitnog turističkog centra ovog dijela Dalmacije, mada postoje i te kako povoljni uvjeti da se gosti zadrže i po nekoliko dana. To se može postići, istaknuto je na skupštini, organiziranjem i efikasnijom informativnom i recepcionom službom i, uz solidniji pansioni smještaj i usluge. U budućnosti, gostima će stajati na raspolaganje restorani ugostiteljskog poduzeća »Šubičevac«

koje u tom pravcu poduzima adekvatne mjere.

Na skupštini je također izraženo mišljenje da bi u okviru Turističkog društva trebalo u buduću razvijati različite djelatnosti. Pored već dobro »uhodane« informativne i mnjenjačke službe, trebalo bi stvoriti solidnu bazu za vodičku službu i prodaju suvenira. Naime, služba vodiča još uvijek nije na onoj visini kakvu zahtijeva suvremeni turizam. Mahom tu službu obavljaju nestručne osobe, pa sa time ne možemo biti sasvim zadovoljni. Više opravdanih primjedaba upućeno je na trgovinu koja često ne ide u korak sa zahtjevima brojnih turista. Ovdje je riječ o tome da su prodavaonice upravo zatvorene u vrijeme kada u gradu boravi oveći broj gostiju, tj. nedjeljom, praznicima ili pak radnim danom u večernjim

satima. Stoga bi trebalo radno vrijeme u trgovinskim radnjama podesiti potrebama turista na način da im roba bude na dohvat ruke, a ne da, što je čest slučaj, napuste grad da nisu ni dinara utrošili.

Još uvijek u turističkoj djelatnosti na području Šibenika nisu iskorištene sve mogućnosti. Naime, nedostaje koordiniranog djelovanja svih zainteresiranih faktora (trgovina, saobraćaj, uslužne djelatnosti i dr. bez čega se ne može zamisliti brzi razvoj turizma. Bilo je također riječi i o pomanjkanju turističke kulture, pa je u tom smislu preporučeno da učenje stranih jezika, među ostalim, postane preokupacija svijui, počam od predškolskih institucija do osnovnih i srednjih škola i drugih zainteresiranih organizacija.

Na skupštini je oštra kritika upućena na adresu onih organizacija koje su propustile da svoje predstavnike pošalju na godišnju skupštinu ovog društva. Da čuju mišljenja i prijedloge i da na osnovu toga donesu određene zaključke.

Na kraju ovog skupa izabran je novi upravni i nadzorni odbor koji će na prvoj sjednici izvršiti konstituiranje. (j)

Prvi put nove vodovodne cijevi

— Iskopati kanale, položiti cjevovod, sve to »zakrpati«, spojiti sa izvorom vode i zatrpati. I, eto vode u kućama. Tako je netko formulirao izgradnju vodovoda, žaleći se zatim da ti poslovi traju suviše dugo.

Prošlih dana je kanal između otoka Murtera i kopna u dva navrata bio premošten: prvo polupontonskim mostom što ga je postavila Armija, zatim cjevovodom.

Prva akcija izazvala je veliki interes mještana, jer je most postavljen — za samo dva dana!

Postavljanje cijevi pod morem promatralo je gotovo cijelo Tiješno. Stručnjaci šibenskog »Vodovoda« trebali su položiti, u rasponu od 110 metara, cijevi od 150 milimetara — na dubini od 6 metara. Pomagali su im ronjci, ali ne oni klasičnog tipa, već »ljudi-žabe«, članovi društva za podvodne aktivnosti »Kornati«. Tako su se oni priključili još jednom važnom zadatku.

— Kakve su to cijevi koje plivaju na površini mora i od čega su napravljene? — pitali su

neupućeni. Da nisu od plastike? — dodavali su drugi.

— Ni govora — objašnjavali su tehničari »Vodovoda«. To su čelične cijevi, debljine tri milimetra, obložene posebnom izolacijom za more. Ne mogu potonuti zato što je u njima zrak pod pritiskom, hermetički zatvoren. Tek kad sve bude gotovo i kad ih povežemo, spustit ćemo ih na dno.

Naravno, potrebno je da more bude mirno. Inače bi cijevi »šetale« i teško bi ih bilo »smiriti«. Kao za inat, toga je dana

puhala jaka bura, a zatim se okrenulo na jugo.

Radovi u Tiješnu, zajedno sa onima oko polaganja podmorskog vodovoda na potezu Grebaštica - Šparadići, u dužini od 393 metra i na 14 metara dubine, te sa onima na potezu Makirina — Tiješno, u dužini od 310 metara, spadaju u završetak realizacije projekta vodovoda za otok Murter i Primošten.

Naime, u primoštenski vodovod privremeno su bile postavljene počinčane cijevi promjera 2—2,5 cola, koje nisu imale dovoljnu propusnu moć. Nova konstrukcija omogućit će da Primošten dobija 11 litara vode u sekundi. Radovi će biti završeni do lipnja ove godine.

Vodovod za otok Murter bit

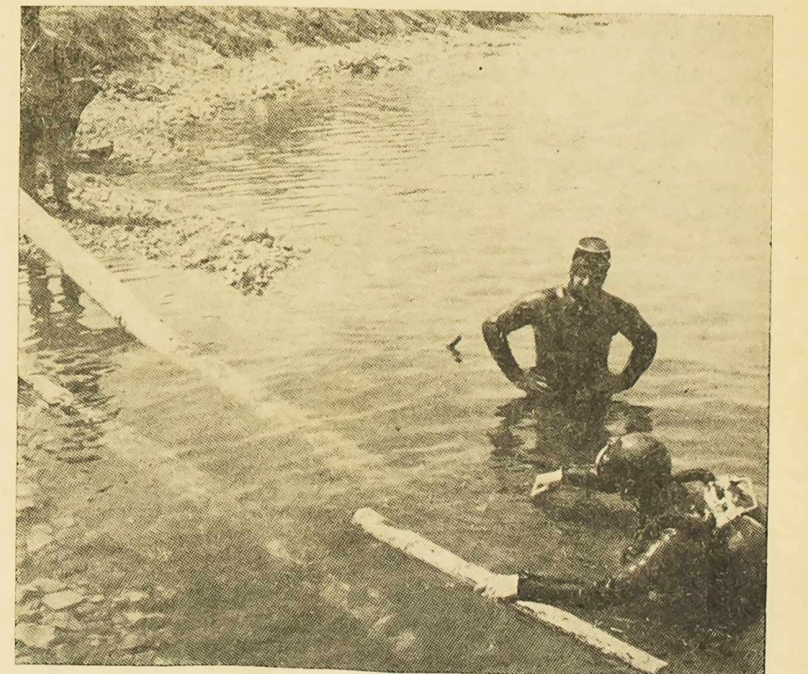
će završen u prvoj polovici svibnja. Time će Betina i Murter dobijati 14 litara vode u sekundi.

U polaganju cjevovoda pod vodom prvi put su primijenjene nove vrste cijevi, što ih je za tu svrhu proizvelo poduzeće iz Kumanova »14 oktovri«.

Cjevovodi za Pirovac i otok Murter spojeni su na rezervoare Tiješno I i Murter I i II, od kojih svaki sadrži oko 1000 kubnih metara vode.

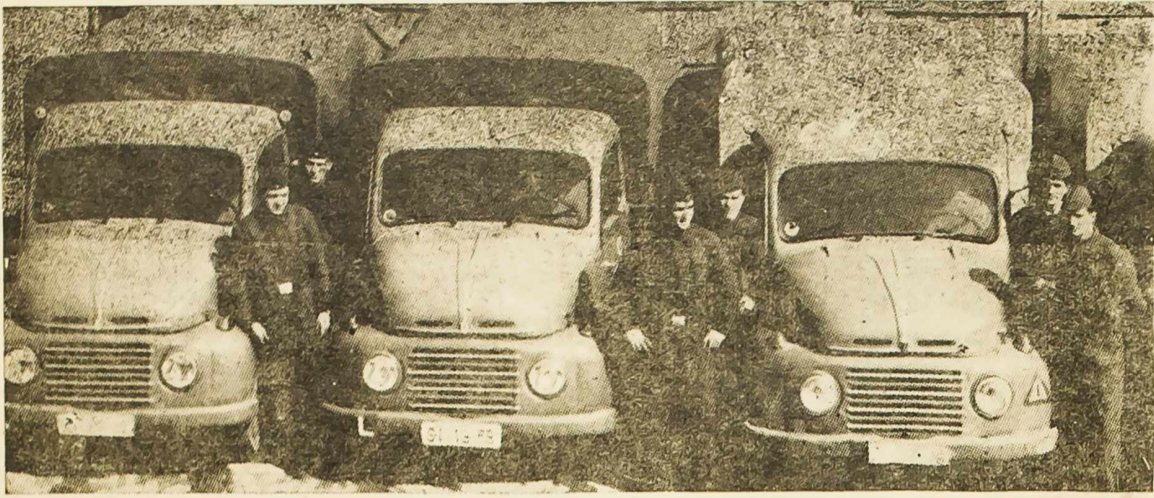
Posebim dubinskim crpkama, proizvodnje »Litostroj«, kapaciteta 27 l/sek, voda se crpi iz izvora »Jandrići« kod Dubrave — sa dubine od 35 metara.

Na slici: ronjci »Kornati« i radnici poduzeća »Vodovod« polažu cijevi preko tiješnjanskog kanala.

J. Č.

Ljudi-žabe postavljaju vodovod za otok Murter

Razgovor s Velimirom Vlahovićem, tajnikom AMD

Broj vozila veći, ali i nesreća

Auto-moto društvo »Šibenik« ubraja se među najbolja društva u Hrvatskoj. Ono danas okuplja 339 članova, sa 264 automobila. Radi usporedbe, navodimo da je društvo prije dvadeset godina imalo samo tridesetak članova — sa 9 motocikla!

AMD »Šibenik« posljednjih godina još više proširuje svoju djelatnost. O tome, a i uopće o radu te organizacije razgovarali smo s drugim VELIMIROM VLAHOVIĆEM, tajnikom AMD »Šibenik«.

Razgovor smo počeli pitanjem o radu servisne radionice, tim više što u našem gradu, na žalost, ne posluje ni jedan takav servis. Drug Vlahović je odgovorio:

— U vrijeme ustrojenja bilo je predviđeno da naša servisna radionica održava vojni park za potrebe predvojničke obuke i građana. Sada je taj zadatak djelimično izmijenjen, te naša radionica u prvom redu služi za potrebe članova društva. Za radionicu smo nabavili kompletan servis za pranje, naftiranje i podmazivanje, a vrijedan je oko 5 milijuna starih dinara. Montaža toga servisa i uređenje prostorija za njegov smještaj stajat će naš još blizu 2.000.000 st. dinara. Taj posao dogotoviti ćemo, nadam se, uskoro. Kad sve bude uređeno, radionica će biti otvorena svakog dana od 6 do 14 sati, a prema potrebi i prethodnom dogovoru — i poslije podne.

— U okviru Vašeg društva, koliko nam je poznato, djeluje i Služba prve pomoći na cestama. Radi se, naravno, o pomoći vozačima u slučaju kvara na vozilu. Kažite nam kakva su iskustva s tom službom i šta je uvjetovalo njeno formiranje?

— S razvojem automobilizma i cestovnog saobraćaja uopće, trebalo je da se, u javnom interesu, pristupi i organiziranju SPI na cestama. Zadatak službe je da u slučaju potrebe intervenira direktno, na licu mjesta, i da pruži pomoć vozačima motornih vozila. Takva vrst službe ne predstavlja nikakvu novost u svijetu s razvijenim cestovnim saobraćajem. Samo postoje dva osnovna sistema takve službe: stabilna služba — tipična u Italiji, koja intervenira na poziv, i mobilna služba — u Engleskoj, Austriji i kod nas, koja patrolira cestama. Izgradnja suvremenih puteva, nagli porast motornih vozila domaće registracije, a naročito velik priliv vozila iz inozemstva, pogotovo u turističkoj sezoni, za tim nepostojanje suvremenih veza uz magistralne ceste i slaba razvijenost radionica i servisa — imperativno je nametnulo potrebu da se i kod nas organizira SPI na putevima s razvijenim saobraćajem. Decentralizacijom AMS Hrvatske, odlučeno je da se i ta služba ustupi društvima, tako da je i mi imamo od početka kolovoza prošle godine. No, iskustva nam nisu pozitivna. Naime, za održavanje SPI dobivamo 80 posto sredstava od republičkog AMS, a ostalo bi trebalo da mehaničar sam zarađi. A kako smo mi »prošli«, govori i podatak da nam je ta služba od početka rada do kraja prošle godine donijela gubitak od oko 22 tisuće starih dinara. Ako i u ovoj godini ne bude rentabilna, mi ćemo je, shodno ugovoru, otkazati. Moram reći da ne bismo željeli da do toga zaista dođe.

— Da li smo u pravu kad konstatiramo da motorizirani turizam na našem području stagnira, da je, da tako kažemo, još u pelenama. Sta bi u tom pogledu, po Vašem mišljenju, trebalo učiniti?

— Mislim da je konstatacija na mjestu. Uznastojat ćemo da ubuduće mnogo više nego do sada razvijamo smisao za motorizirani turizam. Trebat ćemo, na primjer, porazgovarati o organiziranju zajedničkih društvenih karavana, ne samo po našoj zemlji nego i u inozemstvu. Ja bih, s tim u vezi, nadodao — da ćemo u plan našeg rada unijeti i razvijanje motospporta. To je, istina, skup sport, ali se treba prisjetiti da je član našeg auto-moto društva Rogučić, a i Kronja, postigao svojedobno nekoliko zapaženih rezultata. U vezi već kazanog, uvjeren sam da će objedinjavanje rada komisije za sport i komisije za turizam i propagandu i te kako pomaknuti razne aktivnosti (društveni život, natjecanje i spretnosti, itd).

— Vjerujemo, duže Vlahoviću, da biste nam mogli prezentirati podatke o broju vozila i vozača u našoj komunici. Naravno, bilo bi zanimljivo da se upoznamo i s podacima o saobraćajnim nesrećama.

— Mislim da će biti dovoljno ako iznesemo podatke o saobraćajnim nesrećama u posljednje tri godine. Eto, 1964. godine evidentirano je na našim cestama 160 saobraćajnih nesreća, godinu dana kasnije 211, a prošle godine 265. Dakle, očito povećanje. S tim u vezi, ako se slažete, možemo iznijeti i podatke o štetama koje su nastale u tim nesrećama. Naime, te su štete u posljednje tri godine procijenjene na oko 185

milijuna starih dinara. Mnogo! A što se tiče motornih vozila, i njihov broj osjetno raste: 1964. godine u našoj je komunici bilo registrirano 1.198 motornih vozila, a prošle godine 1.700. Povećao se, naravno, i broj vozača, i to sa 1.942 u 1964. godini na 2.600 vozača u prošloj godini. Ovaj nesrazmjerni porast broja vozila, šofera i saobraćajnih nesreća nameće pred naše društvo i druge faktore i te kako ozbiljan problem. Mi smo zbog toga u posljednje vrijeme, u suradnji s organima saobraćaja, mnogo uradili na podizanju saobraćajne kulture svih učesnika u saobraćaju. To ćemo i ubuduće raditi.

— Mislim da smo porazgovarali o najvažnijim temama. Na kraju dozvolite da se načas opet vratimo na početak razgovora. Riječ je o servisnoj radionici koja će činiti usluge članovima društva. Nije li to malo preuska djelatnost?

— Nismo do kraja razjasnili tu stvar. Naime, mi smo i o tome razmišljali. Imajući u vidu činjenicu da će naš servis biti jedini u gradu Šibeniku, omogućit ćemo i inozemnim motoriziranim turistima da koriste usluge naše radionice. Zbog toga u našem društvu prevladava mišljenje da bismo u našoj režiji trebali imati i parkiralište na Poljani, jer je ono u blizini naših prostorija i našeg servisa — rekao je Velimir Vlahović na kraju našeg razgovora. (D. B.)

U predškolskim ustanovama Šibenika

Za svako dijete 88 tisuća starih dinara godišnje

Na području Šibenika danas djeluje samo jedna predškolska institucija, u čijem se sastavu nalazi osam odjeljenja sa 20 odgojnih grupa. U njima je smješteno 500 djece u dobi od 3. do 7. godine.

U ostalim mjestima ovog područja ne djeluje ni jedna takva institucija. Sadašnji broj djece obuhvaćene u dječjim vrtićima ne odgovara stvarnim potrebama.

Radi ilustracije, potrebno je spomenuti da je u njima obuhvaćeno samo 11 posto djece u gradu ili nešto više od 5 posto od ukupnog broja djece na šibenskoj općini.

Broj odgojnih ustanova je u toliko nedostatni što se zna da od ukupnog broja zaposlenih radnika — 4.800 čine žene. Karakteristično je i to da sva odjeljenja rade u prostorijama

u kojima ne postoji ni najmanji zahtjevima, a neke se od njih nalaze u vrlo lošem stanju, posebno one u Varošu i Crnici. Dječji vrtići na Baldekinu i Subićevcu djeluju u novim, ali u dosta skućenim prostorijama, bez dovoljnog prostora za igru i boravak djece na otvorenom.

Održavanje i korištenje takvog prostora u znatnoj je mjeri neekonomično. Tako je, na primjer, zajednica u 1966. godi-

ni odvojila za vrtiće 31,5 milijuna dinara, dok je doprinos roditelja iznosio oko 13 milijuna dinara. Sredstvima zajednice jedva se mogu pokriti osobni

dohoci zaposlenog osoblja, dok sve ostale režijske troškove snose roditelji. Zavisno o boravku djece roditelji uplaćuju mjesečno od 3 do 9 tisuća dinara.

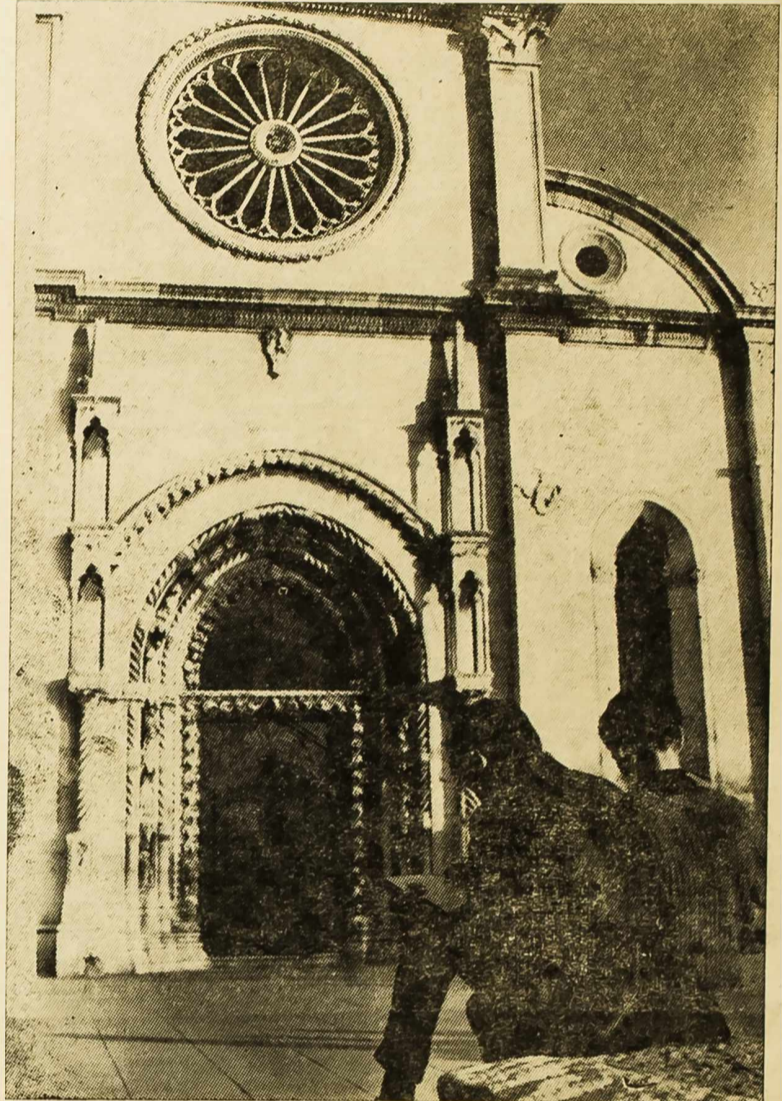
Prosječni izdaci po jednom djetetu iznosili su u prošloj godini 88 tisuća, dok je republički prosjek u tim ustanovama iznosio čak 130 tisuća dinara. (j)

zabilježeno

Omladinska štafeta mladosti polazi 30. travnja iz sela Drage kod Primoštena. Nosioci štafete stići će preko Boraje, Perkovića, Dubrave i Rasline (istog dana) u Skradin, odakle će 7. svibnja ponovo krenuti preko Bratiškovaca, Dazline, Murtera, Žirja, Kaprija, Prvića i Krapnja do Zablaca, gdje će se priključiti glavnoj štafeti. Predviđa se da će u ovogodišnjoj štafeti učestvovati više stotina članova Saveza omladine šibenske općine.

Prva veća grupa inozemnih turista doputovala je prošlog tjedna u Šibenik. Trideset i šest engleskih gostiju stiglo je motornom jahtom »Aleksa Santic«, na svome kružnom putovanju. Gosti su, za višesatnog boravka, posjetili slapove Krke i razgledali važnije gradske kulturno-historijske objekte.

Turističko društvo u Šibeniku zabilježilo je u prošloj godini veoma dobar promet u izmjeni strane valute. Mjenjačka služba ovog društva ostvarila je promet u vrijednosti od 23 milijuna i 767 tisuća starih dinara, što je za oko 20 posto više nego u prethodnoj godini. Sličan porast učinjen je i u drugim organizacijama koje su imale mjenjačku službu. (j)

Skice grada

Prije nekoliko dana zatekli smo ispred katedrale grupu učenika osmog razreda jedne osnovne škole — kako na svojim blokovima prave skice za sat likovnog odgoja.

S njima nije bilo nastavnika. Građani su prolazili i zaustavljali se, gledali i propitkiivali. Dječaci su odgovarali veoma učtivo i pokazivali svoje radove. Neki su rekli da im je crtanje veoma drago. Svim prolaznicima upala je u oči njihova ozbiljnost u radu i discipliniranost u izvršavanju jednoga — domaćeg zadatka!

— Ovakvim i sličnim stvarima treba da se bave naša djeca — rekao je postariji čovjek u šeširu. Zar ih nije lijepo vidjeti? — dobacio je.

Zaista, bilo ih je lijepo vidjeti, ali je još ljepše bilo to što su građani, gledajući ih, bili iskreno zadovoljni. J. C.

Osniva se fond za kreditiranje i financiranje stanova za učesnike NOR-a

Rok: 1971. godina

Iako su uloženi znatni naponi i znatna materijalna sredstva da se riješi stambeni problem učesnika narodnooslobodilačkog rata, još uvijek su društveno-političke i radne organizacije na teritoriju šibenske općine součene s tim problemom. Doduše, velik broj učesnika NOR-a dobio je u posljednje dvije - tri godine ključeve novog stana i za to su utrošena višemilijunska sredstva iz različitih izvora, počevši od Federacije i Republike do Kotara i Općine.

Da bi se pristupilo uspješnijem rješavanju toga problema, organi Federacije i Republike poduzeli su odgovarajuće političke i organizacione mjere. S tim u vezi Savez udruženja boraca NOR-a Jugoslavije, u suradnji sa Saveznim izvršnim vijećem i drugim društveno - političkim organizacijama, odlučio da se stambeni problem učesnika NOR-a potpuno riješi do kraja 1971. godine.

Suglasno s tom odlukom održani su regionalni skupovi u okviru kotarskih organizacija Saveza udruženja boraca NOR-a, na kojima je raspravljano o pitanju daljnjeg načina kreditiranja i financiranja stambene izgradnje. Tom prilikom je konstatirano da sadašnja sredstva

za financiranje stanova na niže organizacije Saveza udruženja boraca NOR-a ne mogu zadovoljiti potrebe učesnika rata za stanovima. Na taj način stambeni problemi učesnika rata ne bi se mogli riješiti do određenog roka. Stoga je zaključeno da se, radi efikasnijeg rješavanja toga pitanja, pristupi jačem angažiranju sredstava, i to putem osnivanja Fonda za kreditiranje i financiranje stanova učesnika rata. Na osnovu toga dosadašnji izvori sredstava bit će prošireni od drugih davalaca, i to od dotacije općine iz budžeta, sredstava radnih organizacija, te iz dotacije društveno - političkih zajednica i organizacija. (j)

Upis u vojne škole

Državni sekretarijat za narodnu odbranu raspisao je početkom ove godine više natječaja za prijem lica iz građanstva u vojne škole, akademije i fakultete.

Za studij na medicinskom i farmaceutskom fakultetu u Beogradu, Zagrebu i Ljubljani, te za smještaj u domove vojnih medicinara primit će se određeni broj omladinaca — koji će moći koristiti stipendije u visini od 250 do 310 novih dinara.

Stipendija će se davati i za slijedeće vojne akademije: za vojne akademije KOV-a, za Vazduhoplovnotehničku vojnu akademiju, za Vojnu akademiju protivvazdušne odbrane, za Vojnopomorsku akademiju za Mornaričkotehničku vojnu akademiju, te za vojnotehničke i intendantske vojne akademije.

Skolovanje u tim akademijama traje od 3 do 4 godine. Od općih uvjeta kandidati treba da ispunjavaju slijedeće: da su državljani SFRJ, da su zdravstveno sposobni za aktivnu službu u JNA, da nisu sudski kažnjavani i da se protiv njih ne vodi krivični postupak, te da su primjernog vladanja.

Posebni uvjeti, kao i način podnošenja molbi za svaku od tih akademija mogu se dobiti u Odjelu odbrane Skupštine općine Šibenik.

Natjecati se mogu i vojnici koji služe vojni rok i pitomci škole za rezervne oficire, ako ispunjavaju uvjete natječaja. Za upis u spomenute akademije traži se da su kandidati završili jednu od škola drugog stupnja — u četvorogodišnjem trajanju sa završnim ispitom.

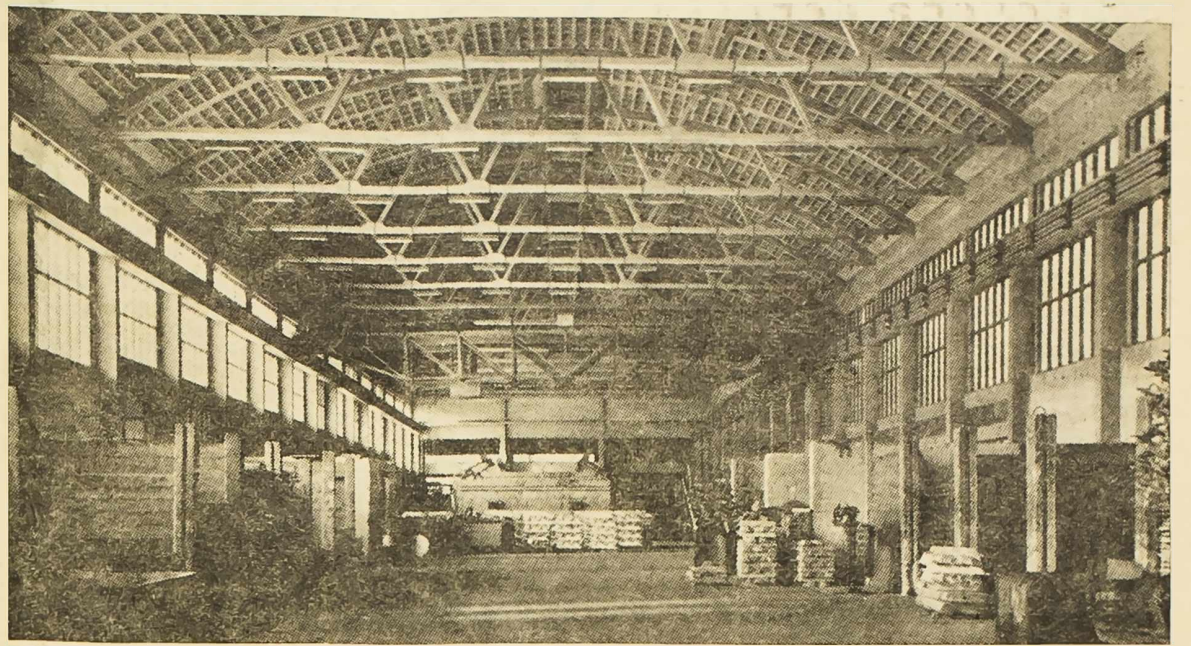

U ZELJI DA UPOZNA MO NASE CITAOCE S HISTORIJATOM I DANASNJOM SITUACIJOM U TVORNICI LAKIH METALA »BORIS KIDRIČ« U SIBENIKU, A POVODOM PROSLAVE 30-GODIŠNICE PROIZVODNJE ALUMINIJA I PRAZNIKA RADA — 1. MAJA, ZAMOLILI SMO DRUGA TOMU KRNIČA, DIREKTORA OVE NASE VELIKE TVORNICE, DA ODGOVORI NA NEKOLIKO NASIH PITANJA I DA NAM IZNESE ONO ŠTO DANAS KARAKTERIZIRA TLM »BORIS KIDRIČ« I ŠTO UKAZUJE NA SMJERNICE NJENA BUDUĆEG RAZVOJA.

TLM »Boris Kidrič«

NEKAD I DANAS

ZA IZGRADNJU ELEKTROLIZE, GLINICE I HIDROENERGIJE POTREBNO JE OKO 150 MILIJARDI STARIH DINARA

Hala ljevaonice u Ražinama

Tomislav Krnić
direktor tvornice lakih metala
»BORIS KIDRIČ«

Tvornica lakih metala »Boris Kidrič«, u čijem se sastavu nalazi i pogon u Lozovcu, slavi ove godine 30-godišnjicu svoga postojanja, jer su prve tone aluminijske legure u našoj zemlji proizvedene upravo u tvornici aluminijske u Lozovcu.

Otada nije prošlo mnogo vremena, ali se dogodilo mnogo značajnih stvari. O njima smo htjeli razgovarati s direktorom tvornice, i to najviše zato što su one mnogome karakteristične za cjelokupni privredni razvitak naše zemlje u poslijeratnom periodu, uključujući i najnovije doba, tj. vrijeme novih orijentacija, novih smjernica i novih kvaliteta u proizvodnji i odnosima unutar nje.

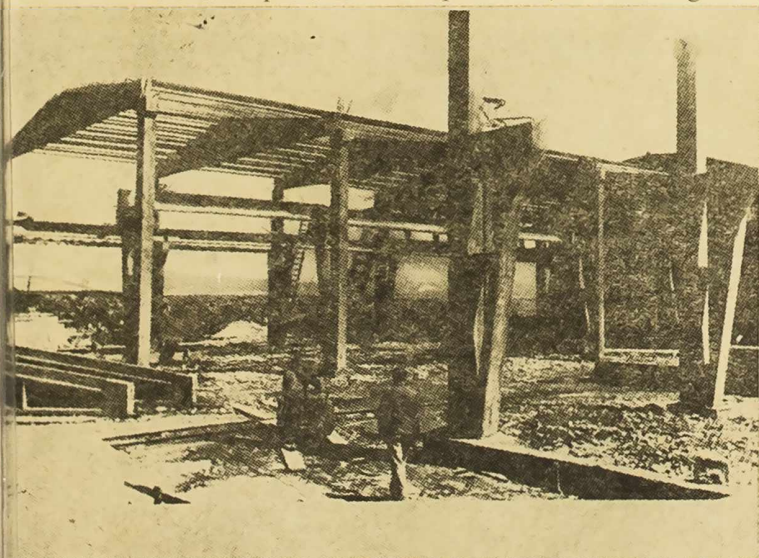
Praznik rada 1. maj još više nas je ponukao da zamolimo druga Tomu Krniću za ovaj razgovor i da ujedno kažemo nešto uoči afirmacijama najvećeg radnog kolektiva u našoj komun.

— Druže direktore, ove godine TLM »Boris Kidrič« slavi svoj značajni jubilej. Koje biste karakteristike mogli istaći kao najznačajnije, kao kad biste, recimo, o tvornici — jubilarcu govorili nekom čovjeku koji o njoj prvi put sluša?

— Tvornica u Lozovcu locirana je na području koje je bogato električnom energijom i boksitom. Jeftina radna snaga bila je akoder odlučujući faktor koji je djelovao da tadašnji vlasnik izgradi tvornicu baš na tom području. Radnici poduzeća ponosili su se svojim pogonima, kao i većina građana Sibenika. Prije rata proizvodnja je postigla maksimalnu godišnju količinu od 2.885 tona glinice i 2.200 tona aluminijske legure. U vrijeme kad je tvornica trebala služiti okupatorima, radnici su je sami onesposobili.

U doba njene rekonstrukcije, prije nekoliko godina, na bazi inženjeringa Peschinea, radnici Lozovca još su jednom pokazali visoku svijest i razumijevanje — potrebi modernizacije tvornice u Lozovcu. Osobni dohoci u to vrijeme bili su u Lozovcu po jednom uposlenom gotovo najniži u cijeloj općini. Uz takve žrtve izvanredne napore jedino se i mogla tvornica rekonstruirati. Drugovi u Lozovcu i danas pozajuju punu radnu i tehnološku disciplinu, te pun smisao za daljnju izgradnju cijelog poduzeća. To, to bih rekao nekome o početku rada naše tvornice.

— To što ste istakli vrednujemo i dalje, tj. recite nam šta danas karakterizira proizvod-

Rekonstrukcija tvornice u Lozovcu

nju i poslovanje TLM »Boris Kidrič«?

— »Lozovac« se u međuvremenu integrirao sa »Ražinama«, čime su nastale nove pojave i nova radna problematika. Ogromni napori vrše se na unapređenju organizacije rada i metoda nagradivanja. Odnedavno je izvršen i prenos dohotka na radne jedinice. Mnogi govore da se u tome uranilo. Možda, ali se zato sigurno nije mnogo »zakasnilo«. Prenosu dohotka na radne jedinice prethodilo je čitav niz ozbiljnih organizacionih zahvata, osobito u izgradnji onih službi koje trebaju dati puni servis radnim jedinicama. Tako su formirani: Studij rada, Studij tržišta i Kontrolna grupa. Na nove osnove postavljene su: Priprema rada osnovne djelatnosti, Priprema rada pomoćne djelatnosti, Ekonomika itd. Znamo da te službe još nisu dograđene, ali računamo da će i metod obračunavanja dohotka po radnim jedinicama djelovati na njih, pa i na ostale službe — da daju potpunije, brže i bolje usluge. Utoliko je i istina da smo išli »prebrzo«.

Proizvodnja postupno raste. Još nismo na optimumu svojih mogućnosti. U potpuno sihroniziranoj proizvodnji mogli bismo dati još deset do dvanaest posto više, ali to često ne ovisi od radnika u proizvodnji. Trebalo bi imati idealne uvjete u snabdijevanju i plasiranju proizvoda — da bi se to i ostvarilo. U 1967. godini očekujemo ovu proizvodnju: 28.000 tona valjanih i presanih proizvoda, 9.000 tona glinice,

6.000 tona aluminijske legure i 7.700 tona aluminijskih legura i aluminijskih palica.

Dobro nam je poznat i pojam »uklapanja« u međunarodno tržište. Izvozimo više od 50 posto od ukupne proizvodnje, i to pod veoma teškim uvjetima, jer poduzeće nema nikakvih premija od izvoza u »sklirinske zemlje«, a kod izvoza u »konvertibilna područja« imamo samo 6 posto. Naši konkurenti u Italiji, kada izvoze aluminijske poluproizvode, dobivaju 18 posto premije. Slično je i u drugim zemljama.

Raznim zahvatima trudimo se da ne zaostanemo mnogo za srednim poduzećima u zemlji i Evropi.

— Koji biste datum ili događaj mogli izdvojiti kao najpresudniji u radu tvornice i zašto?

— Nije bilo najpresudnijeg datuma u radu tvornice, jer samo dugotrajan, naporan i smišljen rad može utjecati na uspješan razvitak poduzeća.

— Kad se govori o TLM »Boris Kidrič«, govori se i o novoj elektrolizi i finalizaciji proizvodnje. Takvi razgovori traju već nekoliko godina. Hoće li, napokon, novi pogon elektrolize biti izgrađen i kada, tj. recite nam šta će on značiti za tvornicu i komunu?

— Treba znati da se u ovoj tvornici uvijek nešto radi i proširuje. Bez toga nema nikakvog napretka, pa ni izgradnje elektrolize. Javnosti Sibenika gotovo i nije poznato da se nalazimo pred potpisivanjem ugovora za proširenje preradačkih postrojenja, što će uvjetovati povećanje ove proizvodnje za oko 50 posto. Samo zbog ilustracije napominjemo, da će se ove godine investirati više od 400 milijuna starih dinara u tzv. neophodne investicije, u koje ne ubrajam spomenuto proširenje preradačkih pogona, što će iznositi oko 8 milijardi starih dinara.

Elektroliza je po svojoj veličini veoma velika da bi se mogao upotrijebiti termin »napokon«, kako to glasi u vašem pitanju. Za njenu izgradnju potrebno je više od 40 milijardi starih dinara, a za izgradnju glinice (koja bi se po projektu gradila u Mostaru) i hidroenergije (koja bi se po projektu gradila na rijeci Cetini) potrebno je još 110 milijardi starih dinara. Dakle, ukupno oko 150 milijardi starih dinara.

Zbog ilustracije navodim da drugovi u Titogradu, iako već godinu dana imaju garanciju Investicione banke, još nisu bili u

stanju da riješe problem inženjeringa i kreditnih sredstava sa konvertibilnog područja. Prema tome, i početak izgradnje treba tek da uslijedi, i to ne u tako bliskoj budućnosti. Nakon toga proći će još 3 do 4 godine da aluminijski »procuri«.

Nadamo se da ćemo i mi to riješavati, možda već uskoro, jer očekujemo odluku o zahtjevu — da nam se u sklopu »JUGALA« dade garancija za izgradnju. Ostalo ovisi od naših materijalnih mogućnosti i suradnje sa poslovnim partnerima, naročito sa onima u »Jugalu«.

Nakon poznate odluke Investicione banke o izgradnji aluminijske industrije trebalo je puno napora i dokazivanja da se dokaže — da na području Hercegovine i Dalmacije postoji puno ekonomsko opravdanje za gradnju novih kapaciteta glinice i elektrolize. Mnogi indikatori govore da je naša argumentacija na pravom putu da »napokon« bude prihvaćena. Tek poslije toga predstoji pravi rad i novi napori.

Elektroliza bi za Sibenik predstavljala nove »Ražine«, što je dovoljno da se shvati njen značaj i materijalna mogućnost ovog poduzeća, koje je spremno da riješi svu problematiku učešća u izgradnji vlastitim naporima.

Komuna je pratila i potpomagala napore tvornice »Boris Kidrič«.

— Kako je kod vas proveden ustavni princip »svakome prema radu« i u kojoj mjeri moguće taj princip u potpunosti ostvariti? Uput nam recite gdje se u tom pogledu sada nalazi tvornica »Boris Kidrič«?

— Unutar preradačke djelatnosti postoje individualna mjerila kojima se određuje udio svakog radnika u procesu stvaranja dohotka. U pomoćnoj djelatnosti i u administrativno-ekonomskim jedinicama to nije slučaj. Unutar ostvarenog dohotka u tim radnim jedinicama radnici i službenici nagrađuju se u ovisnosti od broja bodova koje pojedinci imaju. To će biti sve dotle dok se ne izgrade adekvatna mjerila za objektivnu ocjenu rezultata rada svakog pojedinca u tim radnim grupacijama. Na tome će u ovoj i sljedećoj godini biti uloženo mnogo truda, i to u svakoj radnoj jedinici posebno.

— Budući da je TLM »Boris Kidrič« već prešla na rad i raspodjelu po radnim jedinicama, recite nam da li se u tvornici nešto novo dogodilo i šta?

— Novo neće odjednom iskrnuti. Tek postupnom i punom

afirmacijom dohotka na nivou radnih jedinica izgradit će se sistem u kojem će dinar društva, poduzeća, radne jedinice i vlastiti dinar — postati gotovo istovjetan pojam. Ta se pojava osjeća u čitavom poduzeću. Kod pionira toga rada ona je i svakodnevna stvarnost, a za ostale to će biti ovisno o brzini potpunog prihvaćanja unutarnjeg i vanjskog robnog prometa kao pravo i jedinog mjerila za pojedinačne i ukupne napore; naravno za vrijeme u kojem sada živimo. Doći će vrijeme, i to veoma uskoro, da će se postavljati i pitanje cijena rada kadrovske službe, financija, nabave, mašinskog održavanja, itd, a ne samo tone aluminijske legure i aluminijskih poluproizvoda.

— Nagradivanje novatora i racionalizatora od višestruke je koristi. Da li je i kod vas bilo bilo slučajeva takvog nagradivanja i kakvo je bilo reagiranje na to od strane drugih radnika ili radnih jedinica?

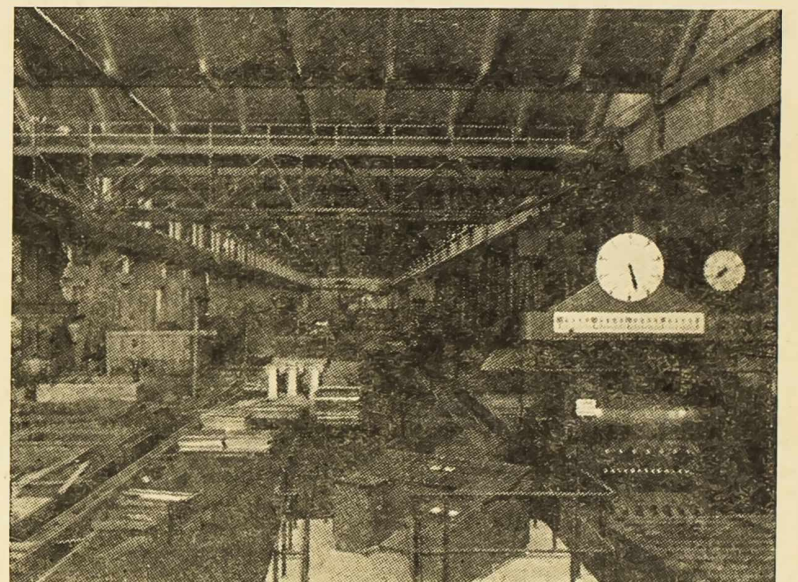
— Bilo je racionalizatorskih pojava. Međutim, još uvijek su to usamljeni slučajevi. S obzirom na iskustvo što ga imaju radnici, tehničari i inženjeri ovog kolektiva, opravdano je očekivati više takvih pojava. Vjerojatno određene pojave neshvaćanja racio-

— Ondje gdje postoje norme kao mjerilo unutrašnje raspodjele, osobni dohoci se formiraju u skladu sa rezultatima ličnog rada. Postupak prema drugovima koji ne izvršavaju određene norme — u skladu je sa društvenim intencijama i propisima koji postoje.

— O informiranosti radnika mnogo ovisi da li će oni određene odluke — i sprovesti! Kako se kod vas informiraju oni koji podižu primanja »otiskom palca«? U tom smislu recite nam nešto o kadrovskoj politici u našoj najvećoj tvornici?

— Informacije se daju na poznati način: putem tvorničkog biltena, tvorničkih novina, oglašavanjem i ličnim informiranjem. Pored toga, o mnogim važnim odlukama ne postoje pravodobna i puna saznanja. Ulažu se napori da se poboljša unutrašnja izobrazba, a završeno je i profiliranje i programiranje kadrova u osnovnoj djelatnosti. Na bazi toga već se drugu godinu drže tečajevi za internu izobrazbu. U pomoćnoj djelatnosti posao je u toku.

I pored toga još uvijek i na ovome važnom području postoje

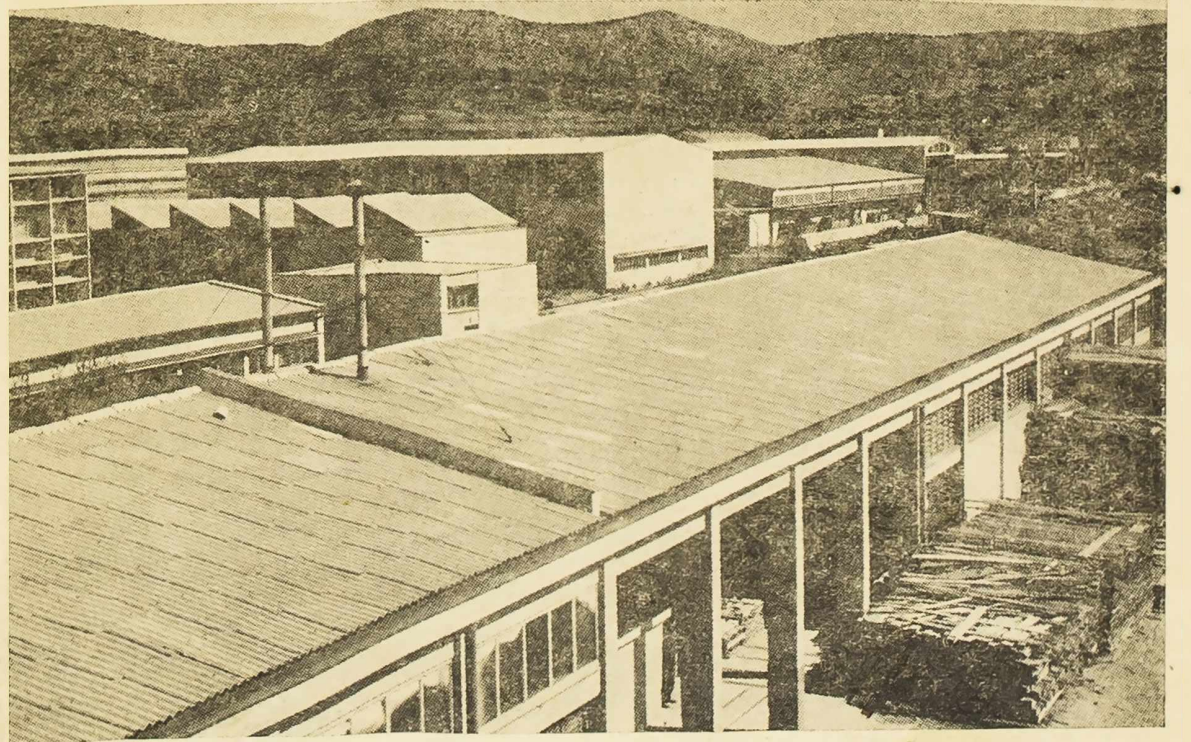
Hala tople valjaonice u Ražinama

nalizacija u životu jednog poduzeća ometaju njegovu punu afirmaciju.

— Kako se u tvornici postupno prema onima koji ne ostvaruju rezultate rada i koji ne poštuju određene norme?

velike slabosti. Ne pokazuje se dovoljno truda i volje za ovaj dugi i naporni posao, i to ne samo sa strane Kadrovske službe, nego često i od onih kojima to treba.

JOSIP GRBELJA

Ražinski gigant na mjestu nekadašnjeg krša

Šta novoga donosi prijedlog o reorganizaciji školstva na području šibenske komune?

Uskladjivanje potreba i mogućnosti

Komisija za analizu i prijedlog nove mreže odgojno-obrazovnih ustanova, koja je formirana na sjednici Prosvjetno-kulturnog vijeća Skupštine općine Šibenik, dovršila je svoj posao. Elaborat o reorganizaciji školstva na području šibenske komune, umnožen na šapirografu, obuhvaća više od 100 stranica. Prilazke izradi te veoma važne studije, Komisija je pošla od potrebe prilagodavanja sadašnje mreže škola novim uvjetima i potrebama, s obzirom na društveno-ekonomski, kulturni i opći razvoj naše komune. Rasprave koje će uslijediti u radnim organizacijama i na skupovima društveno-političkih organizacija doprinijet će, nema sumnje, da Skupština općine daje vizu (ili ne) gotovo korjenitim promjenama — prvenstveno u domeni srednjeg školstva.

OPĆI ZAKLJUČCI U VEZI SA SNIMLJENIM STANJEM OSNOVNIH ŠKOLA I PREDŠKOLSKIH USTANOVA

Nakon gotovo tromjesečnog rada Komisija je došla do zaključka da, usprkos značajnim sredstvima koja se daju za školstvo, većina osnovnih škola još uvijek radi u neadekvatnim uvjetima, s obzirom na prostor, opremu i kadar. Nadalje, da je mreža osnovnih škola neracionalna, neekonomična i neefikasna i da po svojoj organizaciji onemogućava ostvarivanje programске strukture osnovne škole, jer je u devet osnovnih škola obuhvaćeno oko 70 posto učenika, a u 12 osnovnih škola samo 30 posto. Pored toga, radna grupa konstatira da se u nekim osnovnim i područnim školama osjetno smanjio broj učenika, ispod dozvoljenih pedagoških normativna, te da takve škole nužno treba rasformirati u cilju podizanja kvalitete, veće produktivnosti u nastavi i što racionalnijeg ulaganja financijskih sredstava. Uz ostalo, ustanovljeno je da troškovi po jednom djetetu, s obzirom na nerazvijenost škole na terenu, iznose i do 72 tisuće starih dinara, dok u razvijenoj školi u gradu ti troškovi iznose 43.400 starih dinara. Interesantan je, također, podatak da je broj djece na području naše komune u opadanju, te se predviđa za narednih sedam godina da će se na obaveznom školovanju naći oko 10 tisuća učenika — što je oko 25 posto manje nego danas.

KAKVE SE PROMJENE PREDLAŽU U OSNOVNOM ŠKOLSTVU?

Na području šibenske komune danas radi 21 matična i 54 područne osnovne škole, a polazi ih oko 12.250 učenika. Snimak stanja u tim školama, kako ga je vidjela Komisija, nameće potrebe izvjesnih promjena. Iz prijedloga nove mreže osnovnih škola za područje šibenske komune vidljivo je da se predlaže rasformiranje osnovne škole Prvić-Sepurine i osnovne škole Mostine. Zatim, predlaže se integracija osnovnih škola Primošten i Rogoznica, osnovnih škola Murter i Tijesno, te osnovnih škola u Vrpolju i Perkoviću. Nadalje, predlaže se rasformiranje područne škole u selima: Široke, Kruševci, Vadalj, Dubrava (kod Tijesna), Zvečevo, Putičanje, Prvić Luka i Prhovo. Osnovni razlog za rasformiranje spomenutih škola — je mali broj učenika.

KAKO BI DJECA POLAZILA ŠKOLU?

Učenici od prvog do četvrtog razreda iz Prvić-Luke i Prvić-Sepurine pohađali bi područnu školu u Prvić-Sepurini, a učenici viših razreda osnovne

škole Šepurine u Vodicama. Budući da, prema nalogu Komisije, osnovna škola u Mostinama nema nikakvih uvjeta za rad, predlaže se da se područne škole Međare i Krković pripoje osnovnoj školi Čista Mala, a područne škole Piramatovci i Bribir osnovnoj školi Skradin, s tim da u Međarima i Piramatovcima područna škola bude u razvijenoj od prvog do šestog razreda. Učenici iz Zažvića pohađali bi peti i šesti razred u Međarima, a učenici iz Bribira u Đevrskama ili Piramatovcima, dok učenici sedmog i osmog razreda iz Međara trebaju odlaziti u Čistu, a iz Piramatovaca i Bribira u Skradin, odnosno Đevrške. Nadalje, osnovne škole Murter i Tijesno, Primošten i Rogoznica, te Vrpolje i Perković, mogu se integrirati u jednu matičnu školu, s tim da razvijenoj svih integriranih škola bude od prvog do osmog razreda.

OSTALE PROMJENE U DOMENI OSNOVNOG ŠKOLSTVA

Komisija također predviđa da se ukinu treće smjene u osnovnim školama. Naime, IV osnovna škola Šibenik radi u svim odjeljenjima od prvog do petog razreda u tri smjene. Predlaže se da se IV osnovnoj školi ustupe na korištenje tri prostorije u školi »Grad« (bivša Lega), koje se nalaze u posjed u osnovne škole »Simo Matavulj«. Na taj način 17 odjeljenja IV osnovne škole prestalo bi raditi u trećoj smjeni.

Važno je također zabilježiti prijedlog Komisije da se u svim osnovnim školama uvede radno mjesto pedagoga. Uz to, predloženo je ustrojenje ogledne osnovne škole na Baldekinu. Naime, školska zgrada na Baldekinu ima sve potrebne prostorije nužne za normalan rad, te uz kompletiranje opreme za školu i putem odgovarajućih stručnih kadrova, može se doći do ogledne škole koja bi svojim djelovanjem i te kako utjecala na daljni razvoj i unapređenje osnovnog školstva na području šibenske komune...

PRESELJENJE ŠKOLA U NOVE ZGRADE

U cilju realizacije prijedloga o formiranju ogledne osnovne škole, Komisija predlaže da se Pedagoška gimnazija iseli iz školske zgrade Baldekin u školsku zgradu Gimnazije na Šubičevcu, a da II osnovna škola, koja radi u zgradi Gimnazije, preseli sa svojim višim razredima u prostorije Pedagoške akademije, te da se privremeno Pedagoška akademija smjesti u prostorije školske zgrade na Baldekinu — do konačnog rješenja pitanja opstanaka te ustanove, tim više što se u republičkim okvirima vode rasprave o otvaranju školskog pedagoškog centra u mjestima gdje se ukidaju pedagoške akademije. Rad školskog pedagoškog centra nemoguće je zamisliti bez solidno organizirane i dobro opremljene osnovne škole — zato školski pedagoški centar i ogledna osnovna škola čine jedinstvenu akciju.

Što se tiče predškolskih ustanova, ne ukazuje se potreba reorganizacije, već treba osigurati bar tolika sredstva da se sačuva do sada postignuti nivo odgojno-obrazovnog rada u toj ustanovi. Inače, računalo se da bi do 1970. godine u dječje vrtiće trebalo obuhvatiti bar 800 djece umjesto sadašnjih 500.

KAKO IZGLEDA SNIMAK SIBENSKIH ŠKOLA DRUGOG STUPNJA

U sve škole drugog stupnja uključeno je u ovoj nastavnoj godini 3.047 učenika, što je rekordan broj u odnosu na protekle godine. No, treba kazati i to da se školski prostor već godinama nije mijenjao. Na prvi razred otpada 1.274 učenika ili 40 posto od sveukupnog broja uključenih. Ankete vršene među učenicima osmih razreda osnovnih škola u posljednje dvije godine pokazale su da se omladina masovno želi upisivati u stručne škole, a naročito u škole za kvalificirane radnike, dok se interes za gimnaziju svodi u normalne okvire. Međutim, interes za Ekonomsku školu je gotovo prestao, a za Medicinsku školu je u porastu, dok za Metalurško-tehnološku ne postoji. S tim u vezi valja zabilježiti da postojeće škole na početku ove školske godine nisu mogle zadovoljiti u potpunosti interese i želje omladine. Radi se, naime, o tome da niz škola koje omladina želi pohađati nema uvjeta da u Šibeniku opstoji, a nema ni odgovarajuće privrede koja bi mogla apsorbirati kadar iz tih škola i u takvom obujmu da je potrebno otvarati škole (tehničke raznih smjerova, pomorske, poljoprivredne, vojne, muzičke, itd).

PRIJEDLOG: UKINUTI ŠKOLU ZA MEDICINSKE SESTRE I BOLNIČKU ŠKOLU

Analizirajući sadašnje škole drugog stupnja, zasićenost privrede i društvenih službi pojedinim kadrovima koje daju postojeće škole drugog stupnja, i polazeći naročito od potreba za reprodukcijom kadrova i ocjene perspektive razvoja privrede i društvenih službi, Komisija je došla do zaključka da u Šibeniku treba prići likvidaciji Bolničarske škole i škole za medicinske sestice.

ŠTA DALJE PREDVIĐA REORGANIZACIJA

S obzirom na prijedlog nove mreže škola, već od 1. rujna ove godine, dakle od nove nastavne godine, trebalo bi pristupiti sljedećem. U gimnaziju upisati 250 učenika u sedam odjeljenja. Budući da prema projektima Saveznog zavoda za proučavanje školskih pitanja i Zajednice gimnazije SFRJ neće biti posebnih pedagoških gimnazija, kao i činjenice da se ukida Pedagoška akademija u Šibeniku, normalno je da bi se Pedagoška gimnazija trebala integrirati sa postojećom gimnazijom. Radi se, na-

ime, i o tome da, s obzirom na broj odjeljenja, racionalnost rada i uvjeta za kvalitetan rad, nema potrebe da egzistiraju dvije iste gimnazije. Osim toga, struktura učenika po spolu, socijalni sastav i mjesto boravka roditelja govore o tome da, kad je u pitanju smanjenje gimnazijskih odjeljenja, dolazi u obzir ukidanje upravo u Pedagoškoj gimnaziji. U toj školi, naime, pretežno su ženske (od 542 učenika svega je 114 muških), 150 je putnika, čak ih je 300 čiji roditelji žive izvan grada Šibenika, a od toga čak 70 izvan naše komune. Nadalje, i anketa koju je proveo Zavod za zapošljavanje radnika u Šibeniku, tj. Komisija za profesionalnu orijentaciju, govori o tome da Pedagoška gimnazija kao poseban tip škole nema više dovoljno opravdanja. Od 87 anketiranih samo ih se 32 opredijelilo za studij na pedagoškim akademijama, a od toga za Akademiju u našem gradu svega 17. Situacija je, dakle, sasvim jasna: već od ove nove školske godine treba ići na jednu gimnaziju, i to onu općeg tipa — kakva već djeluje na Šubičevcu.

MEĐU OSTALIM, PREDLAŽE SE USTROJENJE CENTRA ZA OBRAZOVANJE KADROVA U UGOSTITELJSTVU, TRGOVINI I TURIZMU

Komisija za analizu i prijedlog nove mreže odgojno-obrazovnih ustanova predlaže da se donese odluka o osnivanju Metalurško-metalnog školskog centra i da se zatraži verifikacija od strane Republičkog sekretarijata za prosvjetu, kulturu i fizičku kulturu za otvaranje Metalurške-tehničke škole i škole za VKV radnike metalne i elektro-struke. Nadalje, predlaže se da se postojeća Metalurško-tehno-loška škola kao samostalna ustanova ukinu i da se priključi Metalurško-metalnom centru kao organizaciona jedinica. Ujedno treba promijeniti ime škole u »Školu za kvalificirane radnike metalne i elektro-struke« i u istu uključiti učenike metalne i elektro-struke iz škole učenika u privredi. Uz to, Komisija predlaže da se donese odluka o osnivanju Centra za obrazovanje kadrova u ugostiteljstvu, trgovini i turizmu i s tim u vezi odluka o ukidanju Ekonomske škole kao samostalne ustanove, s tim da se ona priključi Centru za obrazovanje kadrova u ugostiteljstvu, trgovini i turizmu kao organizaciona jedinica. Nadalje, predlaže se da se zatraži odobrenje za osnivanje trgovinske škole, ugostiteljske škole i škole turističko-ugostiteljskog smjera pri Ekonomskoj školi, te da se sve organizacione jedinice priključe Centru za obrazovanje kadrova u ugostiteljstvu, trgovini i turizmu kao organizacione jedinice Centra.

To je sije prijedloga što ih je nakon tromjesečnog rada dala Komisija za analizu i prijedlog nove mreže odgojno-obrazovnih ustanova na području šibenske komune. Posao nije bio ni lak ni jednostavan, a članovi Komisije bili su: Ivo Liva-ković, predsjednik, Krešimir Jurković, Sime Guberina, Alfons Foskopio, Velimir Vlahović, Ljiljana Uzunović i Slavko Vrančić.

(B)

O KULTURI DANAS

Da li su dimenzije želuca veće nego dimenzije duha

Sagledati sebe u sadašnjem vremenu iz obrnute perspektive budućih naraštaja, znači dorasti povijesnoj situaciji vremena, koja osmišljava svoj zadani trenutak do stvaralačke odgovornosti pred budućnošću. Stoga da nam se ne desi... A ne može se reći da situacija nije sagledana.

Suzdržani Vjekoslav Kaleb, u Republici broj 11. 1966. godine, kaže: čini mi se da »društvo« uskraćuje kulturi sredstva najviše i zato što nije uvjereno u potrebu kulture. »Društvo« priznaje da hramlje, ali teško priznaje da hramlje upravo zbog nedostatka kulture. Neki se znadu ispraviti kako je »društvo« pred kulturom, a ne bi nam znali kazati može li biti napretka bez kulture... Mogli bismo reći: znamo zašto se kultura zapostavlja i znamo kome nije potrebna. Pokazao nam je to Četvrti plenum i ono što je rečeno i učinjeno poslije njega a što se sakupljalo u dušama ljudi i godinama ih mučilo.

Neshvatljive su mi one tvrdnje diskutanata na kongresima koji tvrde da kultura zaostaje za društvenim razvitkom. Zar se razvitat društva ne mjeri u prvom redu kulturnim stanjem jer bar danas proizvođača nije problem osim kod nas — i to baš zbog nedostatka kulture.

Književnik Ivan Slamnig još je dalekosežnije zabrinut: »Dugo treba čekati da bi posljedice propadanja kulture jednog naroda izašle na vidjelo kao defekti koji direktno ugrožavaju život, pa je u skladu s time i opća briga za taj problem manja... Ozbiljnim ekonomskim argumentima moglo bi se opravdati i uključivanje u neku drugu kulturu i literaturu kao jeftinije i efikasnije. Kako je međutim literatura, umjetnost jezika, usko povezana s egzistencijom nacionalne svijesti, pa u tom smislu i nacije, izdavanje književnih djela — jer rukopisno širenje tekstova ipak je zastarjelo — ne može se svesti na zakone ponude i potražnje, već ga treba tretirati kao problem od posebnog nacionalnog interesa.«

M. Frančević produbljuje problem do ljudskog smisla upo-će: »Jer socijalizam u prvom redu znači oslobođenje svega ljudskog. A kakvu bi osnovu humanitet mogao imati bez kulture?« I tako je problem opće kulture dijelom sagledan.

Ali, uz opće i posebno, svaka situacija ima i svoje pojedinačno ozbiljenje, stoga smo se obratili rukovodiocima kulturnih institucija na našem području, prof. Zori Karmanskoj, direktoru Gradske biblioteke, i prof. Slavi Grubišiću, direktoru Muzeja grada.

Prva je govorila direktorica Karmanski i na postavljena pitanja ovako reagirala.

— Radni čovjek je izabrao pravo na rad. Taj dan se slavi 1. maja kao međunarodni praznik rada. Radnik je, također, izabrao pravo i na kulturno uzdizanje. Međutim, dan kulture se ipak ne slavi. Šta mislite o tome?

— Malo bismo imali korist od proslave jednog dana kulture ako bi ostalih 364 dana kultura životarila, kao što je to, na žalost, kod nas slučaj. Nesreća je u tome što još nije prodrlo u svijest

ljudi uvjerenje da kultura ne može čekati, da se mora razvijati usporedno s privredom. Naročito samoupravljanje zahtijeva cjelovitu, svjesnu i obrazovanu ličnost, potpuno svakog pojedinog radnika, koji bez vlastitog stava i poznavanja problematike ne može pravilno i svjesno odlučivati.

— Sta smatrate neophodnim za napredak?

— Na to pitanje je već djelomično odgovoreno. Ponavljam, da je jednoj socijalističkoj zemlji, možda i više nego drugim zemljama, potrebno da se uzdigne opći kulturni nivo, čime se radničkoj klasi daje u ruke najjače oružje — znanje. Podizanje opće kulture, po mome mišljenju, jedan je od glavnih faktora za brisanje razlike između sela i grada, te razlike između razvijenih i nerazvijenih krajeva, što je neophodno za svestrani napredak jedne zemlje.

— Sta mislite o čovjeku koji hoće da se razvije, a da ništa ne troši na sebe?

— Mislim da je i prirodni i društveni zakon da treba postojati uzajamnost, tj. da treba davati da bi se moglo uzimati. Tako, da budemo konkretni, treba ne samo društvo nego i pojedinac da uloži i truda i novaca ako želi ne samo da podigne materijalni standard — nego da se koristi i tekovinama kulture.

— Možete li to dovesti u vezu s kulturnom politikom kod nas?

— Sve što je već prije rečeno vrijedi i za prilike ovdje kod nas. Premalo se davalo i još uvijek se premalo daje za razvitak kulture, pa i kulturnih ustanova kao njenih glavnih nosilaca, ne samo u materijalnom pogledu nego i u pogledu stava prema razvijenoj kulturi. S jedne strane, ponosimo se našom 900-godišnjom kulturom, a s druge strane, naše kulturne ustanove godinama beznažno životare i ne mogu da pruže ni našem građaninu a ni strancu — turistu ono što bi trebale i mogle.

— Vaš prijedlog?

— Mislim da iz ostalih odgovora proizlazi što mislim i što želim, odnosno što smatram da je neophodno učiniti. Budući da su potrebe velike, a sredstva mala, bilo bi neskromno sugerirati odakle bi trebalo početi. A početi treba odmah.

U početku je prof. Grubišić prihvatio razgovor, ali zbog hitnih poslova nije mogao odgovoriti na svako pitanje posebno, stoga se u općem zaključku pridružio mišljenju prof. Karmanske o potrebi i neodgodivosti rješenja kulturnih problema.

— Da slika bude potpunija, obratili smo se nekim našim članovima, koji prate kulturna zbivanja onako »iz kuta«.

Razgovarali smo s njima u prostorijama Gradske biblioteke i na prvo pitanje prva se odvažila studentica Marica Gatara.

— Kad biste na raspolaganju imali 10 novih dinara za jedan dan, a da od toga morate platiti i hranu, koliko biste utrošili na kulturne potrebe?

— Makar je suma od 10 novih dinara za jedan dan i odviše mala, ipak bi se nešto moralo odvojiti i za kulturne potrebe. Ja,

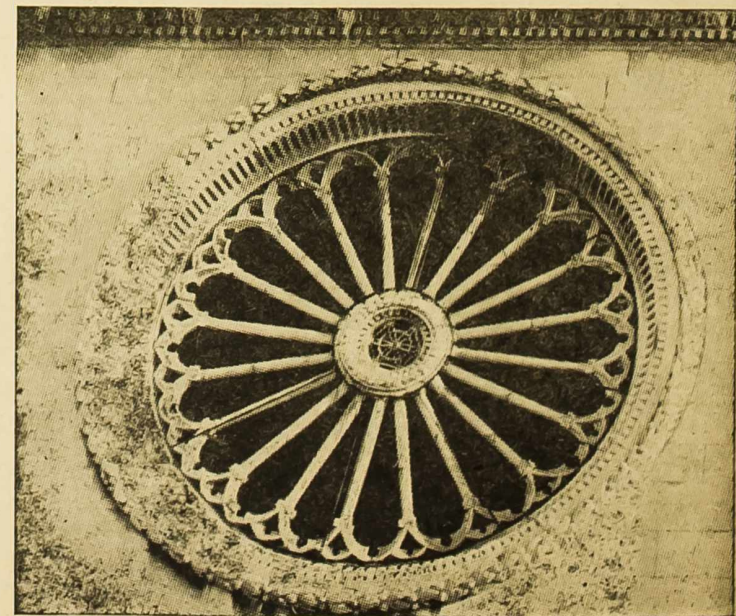
konkretno, dala bih 2 nova dinara. Nataša Roman, također student PA, povisila je to na 3 nova dinara, dok se Dunja Mikulandra odlučila za 1 novi dinar.

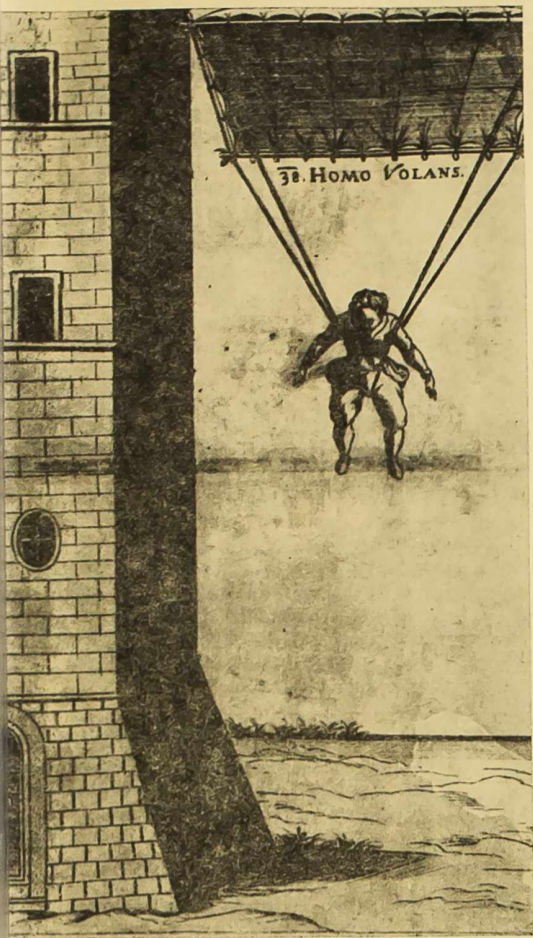
— Veseli li vas što ćemo preseliti u novu biblioteku?

Na to pitanje Marica je odgovorila da je svakako korisno što naš grad dobiva novu biblioteku. »Ako se mora trošiti novac na mnoge druge stvari, smatram da bi se moralo naći i za jednu ustanovu koja ima kulturno-povijesnu važnost«. Nataša je rekla: »Veseli me što ćemo dobiti nove prostorije i što je konačno općina našla razumijevanje«. Dunja Mikulandra je bila oduševljena tom viješću, te nam je rekla: »Makar će meni biti dalje dolaziti, ipak mi je drago, jer će u novoj biblioteci biti sve novije i udobnije čovjeku koji želi da se kulturno uzdiže«.

U nevezanom razgovoru sa starijim članovima Gradske biblioteke čuli smo vrlo interesantnih stvari. Tako oni primjećuju da mnogi govore o kulturi, dok je njihov istinski odnos prema njoj mačehinski, te da svi preferiraju materijalna dobra, smatrajući da je dimenzija želuca veća od dimenzije duha.

Ivan PANDZIC

U spomen 350-godišnjice smrti

Faust Vrančić i njegovo djelo

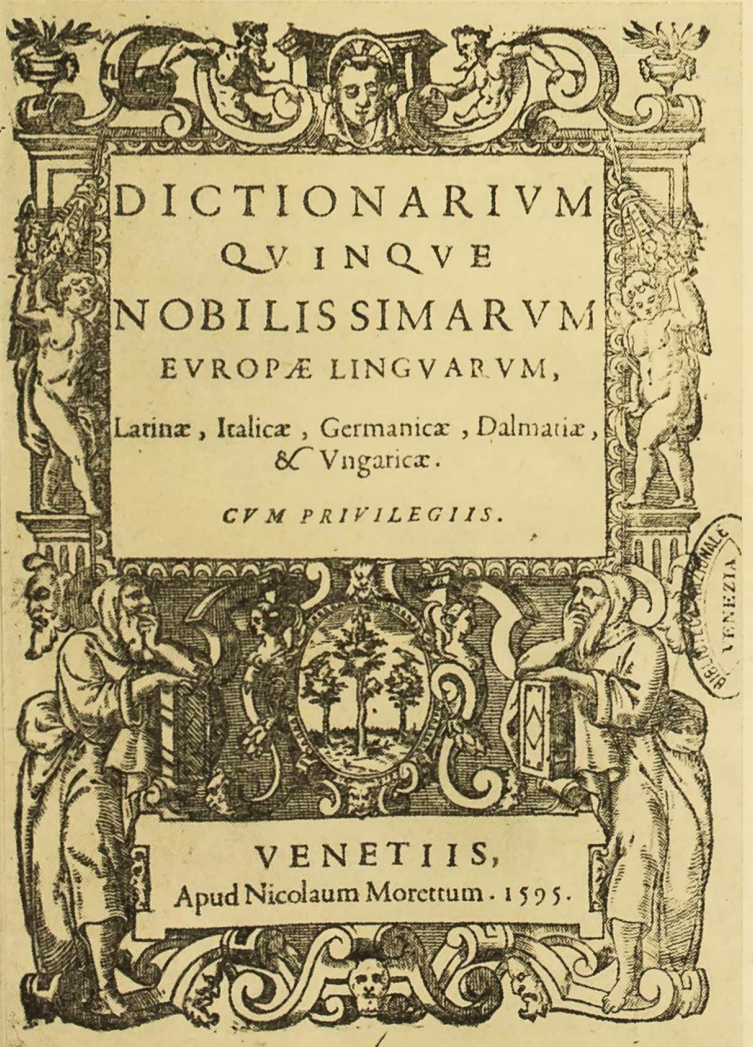
SIBENIK JE U TOKU SVOGA DEVETSTOLJETNOG POVIJESNOG ŽIVOTA RADAO MNOGE ISTAKNUTE LICNOSTI. KOJE SU PREZENTIRALE I AFIRMIRALE KULTURNO-STVARALACKE SPOSOBNOSTI NASEGA NARODA. OVE GODINE TREBA DA SE SJETIMO JEDNE TAKVE LICNOSTI, OD CIJE SE SMRTI NAVRSILO 350 GODINA. BIO JE TO FAUST VRANČIĆ. DO DANAS JOS UVIJEK SIRIM KRUGOVIMA NEDOVOLJNO POZNATI UČENJAK I LEKSIKOGRAF, FILOZOF I POVJESNICAR.

Njegovi preci doselili su se u Sibenik iz bosanskih krajeva. Prvi Vrančić, po imenu Nikola, spominje se u našem gradu 1360. godine. Jedan od njegovih potomaka je Frano, otac, u čitavom svijetu glasovitog diplomate, pisca i visokog crkvenog dostojanstvenika, Antuna (1504—1573), te Mihovića i Petra. Mihovili su u braku sa Katarinom Dobrojević rodio 1551. godine sin Faust.

Faust Vrančić je već u ranoj mladosti pokazivao izvanrednu oštroumnost, naročito interes za knjigu i neprestanu želju za znanjem. Sa svojih 18 godina pošao je na studij u Padovu, da bi se ponovo vratio u rodni Sibenik, a zatim, na poziv svoga strica Antuna, oputovao u Mađarsku. Vršeći javne službe po zemljama habsburške monarchije, činio je to bez naročitih ambicija i želje za bogatstvom, posvećujući dosta vremena studiju i naučnom radu. Oženio se, ali u braku nije dugo živio, jer mu je žena prebrzo umrla. Ova je obiteljska nesreća teško pogodila našeg Sibenčanina, koji je potom stupio u svećeničke redove, a poslije toga bio imenovan čanadskim biskupom (u Mađarskoj). Sada je Faust pojačao svoje učenje, obraćajući mnogo pažnje matematičkim i fizičkim i neprestano studirajući njihovu korisnu primjenu na svakodnevne praktične potrebe života. Godine 1595. ostavlja Ugarsku, te s velikim nadama odlazi u Veneciju, vjerujući da će tu naći prikladan ambijent za svoj daljnji naučni rad i materijalne mogućnosti za praktično ostvarenje mnogih svojih teoretskih obrađenih izuma i mehaničkih naprava.

Venecija je postala njegovo skoro stalno boravište. Poslije jednog povratka iz Rima, gdje je kraće vrijeme boravio, u Veneciju, razbolio se i nakon kratke bolesti umro u siječnju 1617. godine. Mrtvo tijelo Fausta, po njegovoj izričitoj želji iskazanoj u dodatku oporuke, preneseno je u domovinu i pokopano u župnoj crkvi Prvić-Luke, u kojoj se i danas nalazi njegov grob s natpisom (vrlo slabo čitljivim): Faustus verantius episcopus chanadiensis, novorum predikamentorum et novorum machinarum et fragmentum historiae illiricae ac sarmatiae collector, anno domini MDCXVII.

OVE SE, DAKLE, GODINE NAVRSILA 350-GODISNJIKA SMRTI ZASLUŽNOG GRAĐANINA STAROG SIBENIKA, PA SE OVIM NAPISOM ŽELI PODSJETITI SIRI KRUG SIBENČANA NA OBLJETNICU JEDNOG ZNAČAJNOG PREDSTAVNIKA HRVATSKOG KULTURNOG-NAUČNOG STVARALASTVA KASNOG SREDNJEG VIJEKA.

Već smo spomenuli Faustov interes za fiziku. Rezultate svoga rada na tom području (prije svega na području mehanike) sakupio je i objavio u djelu »Machinae novae« (Novi strojevi). Iako na djelu nije odštampana godina izdanja, istraživanja su pokazala da je prvo štampano 1595, a drugo između 1615. i 1616. godine. U Jugoslaviji, koliko je do danas poznato, ovaj raritet, osim Muzeja grada Sibenika, posjeduje samo Sveučilišna knjižnica u Zagrebu. »Machinae novae« sadrže 49 tabla (u velikom formatu) autorovih projekata i crteža (u bakrorezu), te oko stotinu stranica teksta tumačenja i objašnjenja, napisana na latinskom, talijanskom, španjolskom, francuskom i njemačkom jeziku. Bakrorezi prikazuju mnogobrojna tehnička rješenja za nove varijante i vrste mlinova, mostova i satova. Tu je i prikaz racionalne organizacije radova, s ciljem da se višestruko poveća njihova produktivnost. U toj Vrančićevoj knjizi naći ćemo crtež pojasa za spasavanje, trajekte, gliboder, a posebni interes izaziva njegov »Homo volans«, koji predstavlja prvi štampani objavljenoj nacrt padobrana.

Istina je da se slavni Leonardo da Vinči gotovo sto godina prije našega Vrančića bavio pitanjima čovjekova leta i napravio projekt naprave za bezopasno spuštanje čovjeka iz zraka. Leonardov padobran ima oblik piramide, dok je Vrančićev širi i plići. Iz samog tumačenja što ga je Vrančić napisao za svoj »Homo volans«, vidimo da je on do toga došao sistematskim fizikalnim i tehničkim proučavanjima ovoga problema: »Leteći čovjek. Neka se uzme jedno četvrtasto jedro, koje treba rastegnuti između 4 jednake motke i s konopima se tu o 4 ugla jedra priveže čovjek, koji se tako bez ikakve opasnosti može baciti s kule ili s bilo kojeg visokog mjesta, te stići dolje. Iako u tom času ne duva vjetar, ipak sam zamah padajućeg čovjeka izazvat će i protrovkovat će vjetar, koji će usporiti (pad) jedra, tako da se ne strmoglavi, nego se malo pomalo spusti...« Veličina jedra (padobrana) ovisit će, kaže Vrančić, o težini čovjeka. Prema navodima engleskog povjesničara Wilkinsa, Faust se nije zadovoljio samo teoretskom razradom ovoga pitanja, nego htio u praksi provjeriti tačnost svojih zamisli. On je u Veneciji lično demonstrirao skok s takvim padobranom s jedne kule i pred masom svijeta sretno se i nepovrijeđeno spustio na zemlju. To isto tvrdi i talijanski pisac A. Ferrario, u svojoj knjizi o modernim izumima, koja je izdana 1938. godine.

Od ostalih naprava koje je naš Sibenčanin prikazao u svojim »Novim strojevima« vrijedno je posebno spomenuti »Molae turris rotunda«, mlin s okruglom kulom, u kojem je dio za pogon konstruiran u biti na principu aeroturbine. Isto tako je hvalevrijedan nacrt mlina na pogon pomoću energije mora. Vrančić je već za života dobivao priznanja i pohvale za svoje uspjehe i novatorstvo u mehanici. Pozivali su ga mnogi da primijeni svoje znanje za praktične životne potrebe. U Veneciji je izradio nacрте za 3 velike štrcajuće česme, u Beču je sagradio specijalni drveni most, koji je odolijevao poplavama i naletu leda, a Rim ga je pozvao da izradi projekt regulacije rijeke Tibera, koja je svojim poplavama nanosila ljudima ogromne štete.

Da su i mnogi suvremenici Vrančićevi shvaćali važnost i vrijednost Faustovih izuma i naprava, dokaz je, među ostalim i to što je njegovo djelo o novim strojevima stavio pod svoju zaštitu i sam veliki vojvoda Toscanе Cosimo II Medici, naređujući svakome zabranu preštampavanja Faustova djela i praktičnu primjenu njegovih izuma bez suglasnosti i odobrenja autorova, te o tome izdao Vrančiću privilegij.

Drugo važno Faustovo djelo je »DICTIONARIUM QVINQUE NOBILISSIMARUM EUROPAE LINGUARUM, Latinae, Italicae, Germanicae, Dalmaticae et Hungaricae« izdan u Veneciji 1595. godine. Tako je ovim djelom hrvatski jezik dobio svoj prvi štampani rječnik, u kojem se nalazi više od pet hiljada riječi na 128 stranica. Ovo je djelo bilo ponovo izdano 1605. godine u Pragu s dodatkom češkog i poljskog jezika pod imenom Perta Lodereckera, kojemu je to Faust odobrio i, štaviše, napisao predgovor. Interesantno je navesti što u tom predgovoru »Faust Vrančicich Sibenčanin«, među ostalim, kaže: »Tretji narod dilnišv se iz Poljačke zemlje, priko gore koja se Karpat zove, obujal jest Panoniju, potom prošadši večekrat Dunaj, Savu i Dravu rike ča do mora Poludnjega velike škode i sramote jest učinil Rimskomu vladanju plineći i robeći Macedoniju i Dalmaciju i ostale one strane, napokon obujal jest svu Dalmaciju i sada ju drži od Istrije do Macedonije i od mora do Drave rike... To se jest počelo u vrime Svetoga Grgura pape, kakono on sam piše i drugi pisci, toliko da od tisuća godišća Slovinjci vladaju onu zemlju i uzdržuju svoj jezik, koji jest vele čistiji nego jest sada Poljački ali Moskovski, kako može suditi svaki, koji ovi jazici razumi, ako ga svoj vlastiti ne prihimi, jerbo Dalmatinski, Hrvatski, Srpski i Bosanski (jere ovo sve jedan jezik jest) ima riči ili slova duga, koja se lahko izgovaraju i svakojako prigibljaju, a stari jazik Dalmatinski sa svime jesu zatrli, kakono i Rimljani u Galiji i u Hispaniji jesu učinili, toliko da u ovo vrijeme nijest človika, koji bi umil povidat, kako se jest prvo toga u Dalmaciji, Galiji i Hispaniji govorilo«. Naš književni historičar Vladoje Dukac, raspravljajući o značenju Faustova riječnika (u Rad-u JAZU), među ostalim je kazao: »Njime je doonda na Zapadu posve nepoznati evropski jezik bio uveden u kolo svoje obrazovanije braće«.

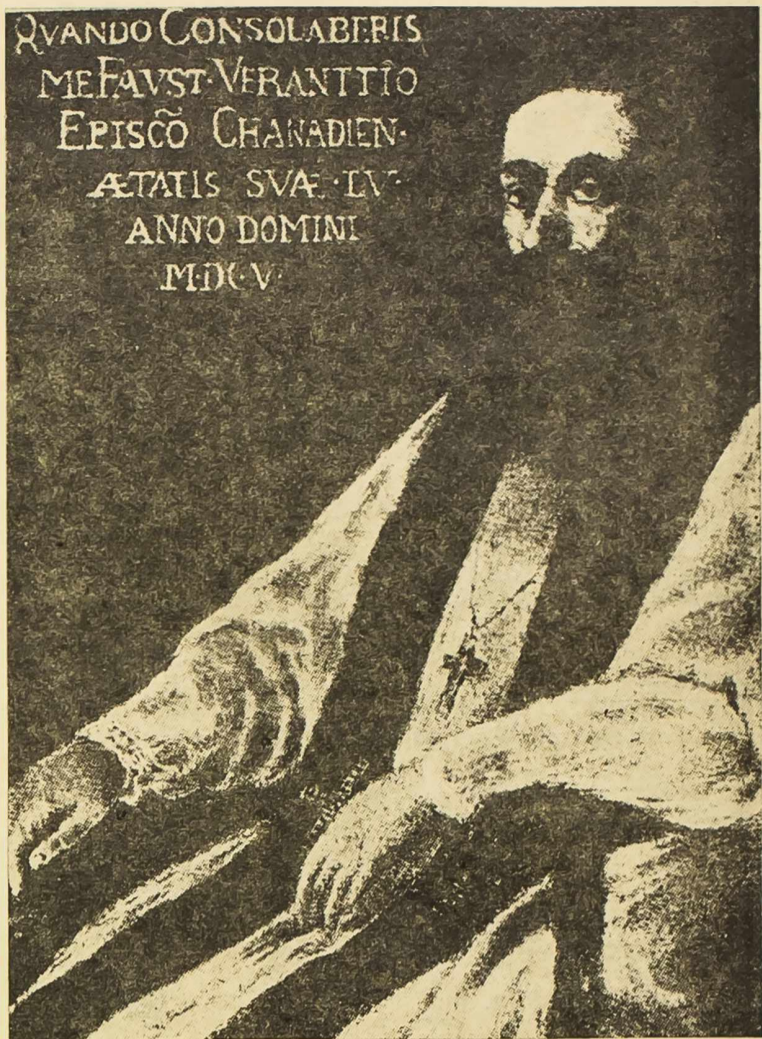
Faustovo bavljenje filozofskim problemima rezultiralo je djelom »Logica nova...« i »Ethica cristiana...«, sve u jednom izdanju štampanom u Veneciji 1616. godine. Time se naš Sibenčanin upustio zapravo u polemiku, koja je uzela širokog maha u to vrijeme borbe katolicizma sa reformnim pokretima. I dok su jedni iskazivali pohvale Faustovim mišljenjima iskazanim u spomenutom djelu, dotle su ga talijanski filozof, dominikanac Tommaso Campanella i splitski nadbiskup i učenjak Marko Antonije de Dominis — izvrgli žestokoj kritici.

Faust je dugo boravio izvan svoje domovine. Moralo se to odraziti na njegovo poznavanje materinskog jezika, ali ne ipak toliko da bi bio posve nesposoban da piše i na hrvatskom jeziku. Godine 1606. izašla je u Rimu iz štampe njegova knjiga »Život nekoliko divica, posvećena časnim sestrama samostana Sv. Spasa u Sibeniku. U predgovoru kaže Vrančić o svome materinskom jeziku: »Vele mi je mučno bilo ovo malo pisati, jednom da sam malim djetom budući, kako znati morete, iz naše zemlje izveden i nisam potle vele drugoval sa ljudj našega jazika. Drugo da ovi naš jazik, kojim se sad u našoj zemlji govori, kruto jest s italijanskim smućen, toliko da trudno i ne dobro nahodah čela slova« (citiramo prema Vladoju Dukatu, Rad JAZU 231).

Svoj interes za pisanje povijesti posvjedočio je Faust Vrančić »Historijom Dalmatices«, »O Slavenima ili Sarmatima« i »Životom Antuna Vrančića«. Ta su djela poslije njegove smrti ostala u rukopisu, kao i djelo s područja pravne znanosti »Pravila kraljevske ugarske kancelarije«, koje je, međutim, u XVIII st. štampano u Mađarskoj.

Ovaj kratki osvrt na djela Fausta Vrančića upoznaje nas u glavnim crtama sa svestranošću duha i interesa zaslužne ličnosti našega naroda, kojoj želimo skromnom izložbom, jednim malim predavanjem i kratkim napisom u štampi odati priznanje za sve ono što je našem narodu ostavio u nasljeđe njegove kulturne baštine. Tim više i prije on zaslužuje, jer iako je još vrlo mlad ostavio rodni grad i domovinu, nije ju nikada zaboravljao. »Vrančić je tip Hrvata, koji je zapao u vrtlog tuđega velikog svijeta; ako se i nije iznevjerio svome rodu, pače se s ponosom ističe kao Hrvat i Slaven...«, napominje naš historičar književnosti Vladoje Dukac (V. Dukac, Rječnik Fausta Vrančića, Rad JAZU 231, str. 112).

U svoje djelo uvrstio je i crtež katedrale Sv. Jakova uz odgovarajući komentar koji glasi: »Ova crkva nije moj izum. Gradila se prije sto i pedeset godina; ali kako je ona veoma lijepa i neobičnog oblika, godilo mi je na ovom mjestu među mojim izumljenim stvarima zabilježiti je, kao ukras moje domovine...«. Tako s ponosom progovara Faust na pet evropskih jezika u »Novim strojevima«. Slika i ljepota rodnoga kraja ostala mu je neizbrisivo pred očima, da je proputovavši mnoge zemlje i vidjevši mnogo svijeta, zaželelo i odlučilo da se u šezdesetim godinama svoga života povrati u nj. Smrt ga je, međutim, zatekla u tuđini, baš pri namjeri da ostvari svoju želju. Bojao se Faust toga i zato je na vrijeme u dodatku svoje oporuke, napravljene 15. I 1616. godine odredio da mu se tijelo prenese u domovinu i pokopa na otoku Prviću u tihoj i slikovitoj uvali Luke. U oporuci koju je 12. VI 1615. godine napisao u Rimu odredio je da u određene svrhe, poslije

njegove smrti, dio prihoda pripadne republici Sibenikskoj (volo ut hui redditus sint Republicae Sibenicensis patriae meae). Faustova želja je bila ispunjena. Njegove posmrtnne ostatke preveo je iz Venecije brodom Ivan Tomko Mrnavić, koji mu je održao i posmrtni govor, i pokopao u crkvi Sv. Marije u Prvić-Luci.

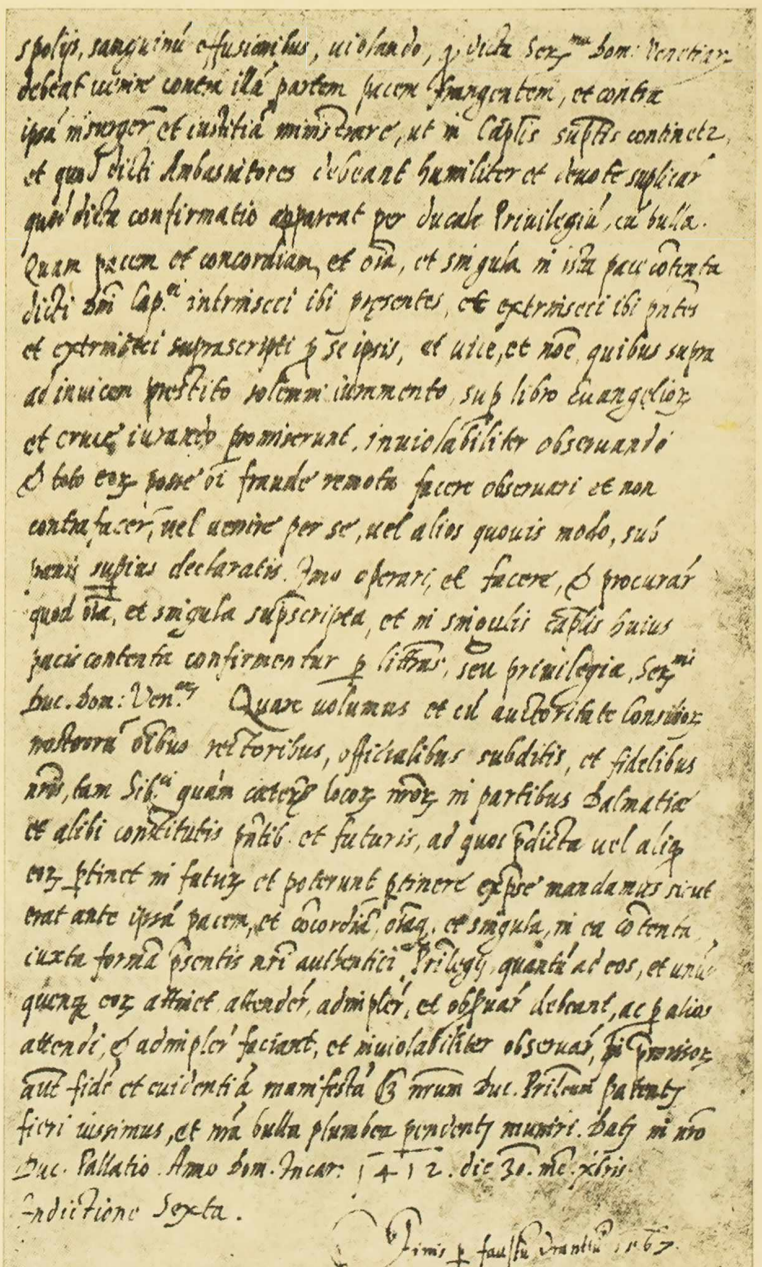
U grob s Faustovim tijelom položen je, kako je on to zaželeo u oporuci, po jedan primjerak njegovih djela. Prema navodima Krste Stošića, 1860. godine u crkvi je po noći izvršena provala. Provalnici su, tražeći zlato, otvorili Faustov grob i raznijeli vrijedne primjerke njegovih djela. Jednostavni natpis na grobnoj ploči, koji je označavao da u grobu počiva Faust Vrančić, do danas se toliko istrošio, da je jedva nešto čitljiv.

Rodni grad Fausta Vrančića posjeduje jedan originalni primjerak djela »Machinae novae«, koji se čuva u Muzeju grada. Isto tako veliku vrijednost i raritet Muzeja predstavlja Vrančićev kodeks br. 71, koji pored statuta i reformacija sadrži u prijepisu mnoge isprave iz prošlosti srednjovjekovnog Sibenika i neke bilješke. Vrijedno je spomenuti da se među muzejskom zbirkom bakroreza nalazi i portret Fausta strica Antuna Vrančića, koji je izradio slavni sibienski grafičar i kartograf XVI st. Martin Kolunčić. Kod obitelji Draganić-Vrančić u Prvić-Sepurini čuva se originalni portret Fausta iz 1605. godine. Izradio ga je uljem na platnu (u dimenzijama 108 x 80 cm) jedan mladi zadarski slikar, do danas nam još nepoznat imena. Svi ti predmeti bit će ovih dana izloženi u Muzeju grada, kako bi ih naši građani mogli vidjeti i upoznati prigodom 350-godišnjice smrti ličnosti — uz čiji su život i rad vezani.

Muški potomci porodice Vrančić, smrću praunuka Faustova brata Kazimira, Antuna, izumrli su 1743. godine. Jedina Antunova kćerka Margarita udala se 1737. godine za Franu Draganića, koji je svome prezimenu dodao i ono svoje žene, tako da su se od tada Draganići nazivali Draganić-Vrančić.

Vrijeme s kraja XVI i početka XVII st. je doba brzog razvitka proizvodnih snaga i pojave novih naučnih misli. Ta pojačana aktivnost ljudskog duha opaža se i na našim obalama Jadrana. Njoj se priključuje sa značajnim uspjehom i rezultatima jedan predstavnik našega naroda — Faust Vrančić.

PROF. SLAVO GRUBIŠIĆ

Popularni Vikario i dalje zaljubljen u dramski rad

SVJETLA POZORNICE OSTALA SU IZA NJE-
GA. JOSIP VIKARIO VOLIO IH JE UISTINU.
ZBOG TOGA I DANAS S NJIM DRUGUJE, IAKO
NE KAO GLUMAC, NEGO KAO VODITELJ DRAM-
SKIH AMATERSKIH DRUŽINA, NA KOJE PRE-

NOSI DIO SVOGA VELIKOG ISKUSTVA. POPU-
LARNI JOSO DRUGOVAO JE S TEATROM VIŠE
OD TRIDESET GODINA. KAŽE DA SU TO BILE
LIJEPE GODINE, PUNE DRAGIH USPOMENA.

A kako se i kada dogodio njegov susret s pozornicom, opisuje autor biografije Josipa Vika-
rija, koja će uskoro biti dogotovljena i štampana, ovako:

»Nekako početkom 1925. godine briački šegrt Josip Vikario obreo se u »Kolu«. Dogodilo se
to nakon jedne zgode u briačnici. Najmlađem od petorice šegrta bila je dužnost da svakog jutro
pripremi radnju za posao. Tom zgodom, prije nego su se i prve mljekarice spustile u grad, šesnae-
stogodišnji šegrt upravo je, pjevušeci, raspoređivao i brisao alat na policama — kad se iznenada
pojavi gazda.

— Brže to, mali, brže! U »Kolu« se pjeva, a ovd-
je se radi...

I zaista, koji dan kasnije pukaćao šegrt Vikario
na vrata pjevačkog društva. Primiše ga u »mladu
školu« pjevača, u kojoj je trebalo provesti neko
vrijeme prije stupanja u zbor. Istodobno se upi-
sao i u dramsku sekciju. A baš te jeseni, povodom
Silvestrova, sekcija je počela pripremati komediju
»Seljaci u gradu«. Ulogu zagorskog seljaka dobio
je Vikario. Prvi dodir sa scenom nije bio tako
jednostavan, jer je golobradi dječak morao tu-
mačiti ulogu sredovječnog seljaka — koji usred
karnevalske buke dospijeva u veliki grad, gdje
mu se događaju razne nezgode. Na premijeri je,
međutim, ispalo sve dobro. Dugi nalijepljeni brkovi
i perika pretvorili su mladog debitanta u odrasla
čovjeka.

Tako je autor napisao u biografiji. Zamolili smo
Vikariju da nam kaže, ako se sjeća, tko je, osim
njega, još nastupio u »Seljacima u gradu«.

— Prošlo je otada mnogo godina, ali se ipak
sjećam kreatora ostalih uloga. Bili su to Drago
Friganović, Milan Baranović, Desanka Laurić i pok.
Stipe Pekas. Budući da je komad bio pisan na
kajkavskom narječju, da bih ga što bolje savla-
dao, potražio sam pomoć od dr. Čosića. Eh, s ko-
likim smo zanosom pripremali taj komad!

— Koja Vam je najdraža uloga?

— Bilo ih je mnogo, ali ipak glasam za ulogu
Lovre Kalebića iz »Ljubovnika«, od nepoznatog
dalmatinskog pisca.

— Najugodniji režiser?

— Bogdan Jerković iz Zagreba. Milina je bilo
raditi s njim.

— Neostvarena želja?

— Da igram neki lik iz bogate plejade Sekspi-
rovih likova.

— Šta Vam je dalo kazalište?

— Oživotvorenje onoga što sam nosio u sebi.

— Najdraže gostovanje?

— U splitskom Narodnom kazalištu i kreiranje
uloge baruna Furte u »Ribarskim svadama« od
Karla Goldonija.

— Najbolje filmsko ostvarenje?

— Uloga Bakonje u filmu »Bakonja fra Brne«.

— Želja?

— Da Šibenik opet dobije stalni teatar i u okvi-
ru njega muzičku grupu.

— Glumac kojem ste se divili?

— Pero Kurgić.

— Najbolje uloge u operetama?

— Ostvario sam ih u »Grofici Marici« i »Zemlji
smiješka«.

Tako je tekao dio razgovora s Josipom Vikari-
jom. Činilo se kao da slušamo neku davno snim-
ljenu vrpcu. Naravno, još bi se o mnogočemu dalo
razgovarati, jer je popularni Joso zahvalan sugo-
vornik i prosto zaljubljen u teatar, od kojega se
prije četiri godine odvojio odlazeći u mirovinu, na-
kon punih četrdeset godina radnog staža.

O tome kako je protekao službeni rastanak s
kazalištem i vjernom publikom, autor biografije
Josipa Vikarija ovako je opisao te trenutke u živo-
tu umjetnika:

JOSIP VIKARIO I NJEGOVE DVIJE KĆERI

»Nedjelja. Proljeće se raskiptjelo nad krovovi-
ma. Razlilo se sunce po cvatu, po boricama. Tek
na mahove maestral rebri more. Takva je bila prva
proljećna nedjelja godine 1963. Dan za odmor i bes-
poslicu. A ipak tri čovjeka te nedjelje nisu imala
mira. Nisu mogli da se skrvas, da predahnu. Dva
raznosaača telegrama i slavljenuk preznojavali su
se čitav dan. U Ličku ulicu broj 10 i Narodno ka-
zalište stiglo je te nedjelje više telegrama nego
za posljednjih desetak godina skupa. Na desetine
čestitki sa svih strana stizalo je neprestano. Mnogi
su telegrami bili bez adrese; bilo je dovoljno sa-
mo ime slavljenuka — Josip Vikario... A navečer
u Narodnom kazalištu davala se premijera komada
»Ljubovnic«... — Nemam riječi da vam zahvalim
na svemu ovome — na beskrajnoj pažnji i radosti
koju dijelite sa mnom. Još jednom hvala!

Riječi se više nisu čule, raznijelo ih je gleda-
lište.

A kada se koji trenutak kasnije iznova digao
zastor, nije više bilo Josipa Vikarija. Scenom se
kretao starac Lovre Kalebić, inamoran u gospoju
Lukreciju...

Aplauz na otvorenoj sceni.

Tako je proslavljen jubilej iza kojega su stajale
godine napornog stvaralaštva, počevši od amate-
rskih preguha do profesionalnog rada u kazalištu
i na filmu...

I u mirovini Josip Vikario ostaje vezan uz te-
atar. Jer, kaže, »mi smo nerazdvojni«. I kao što su
njemu tako davno neki drugi, tako on danas mla-
dim amaterima uliva ljubav prema svjetlima po-
zornice. Jer, takav je Josip Vikario.

(B)

IZLOŽBA O FAUSTU VRANČIĆU

U prostorijama Muzeja grada
Šibenika otvorena je u utorak,
25. o. m. izložba u povodu 350-
godišnjice smrti velikog naučni-
ka, Šibenčanina Fausta Vran-
čića. To je ujedno deseta po
redu privremena izložba koju or-
ganizira ova institucija.

Na izložbi je prezentirano 45
ekspozata, na kojima je prik-
azan život i rad Fausta Vrančića,
a bit će otvorena do 15. svibnja
ove godine. Posjetioци mogu
razgledati izložene ekspozate
svakog dana od 10 do 13 i od
17 do 20 sati. (j)

JOSIP VIKARIO (drugi zdesna) u »Seljacima u gradu«

KULTURA I SELO

ISPRAVITI „KRIVU DRINU“

Ne treba mnogo preslušavanja da se utvrdi kako kultura sporo prodire u selo. Mada
nema tačnih podataka, sasvim je sigurno da velik broj seoskog stanovništva, na primjer, u pos-
ljednjih nekoliko godina nije vidio — ni jednu jedinu filmsku predstavu, da i ne govorimo o
kazališnim, ili pak o pročitanim knjigama i muzičkim priredbama.

Dok u mnogim rastu kavane kao »gljive poslije kiše«, kulturnih i zabavnih priredaba
ima sve manje. Da stvar bude gora, nema ni prostorija u kojima bi se mogle davati priredbe.
Staviše, ponegdje se čak i domovi kulture, sagrađeni za sasvim određene svrhe, upropaštavaju
ili se u njih smješta ono što ne bi trebalo: združne kancelarije, skladišta i kavane.

Neki od tih domova, iako su
dobrim dijelom izgrađeni ra-
dom seoskog stanovništva, pru-
žaju više nego jednu sliku i
najbolje su svjedočanstvo da
od kulture »imaju« samo ime,
i to prilično ili sasvim zaborav-
ljeno ime.

Rijetko su danas sela u koji-
ma bar povremeno djeluju kul-
turno - umjetničke družine (ako
apstrahiramo učeničke prigodne
priredbe), dok su folklorne se-
kcije samo fikcija i želja. O knji-
žnicama da i ne govorimo. Sve-
ga toga ponešto ima samo u ve-
ćim mjestima: u Vodicanu, Mur-
tera, Pirovcu i Primoštenu.

To je jedna strana »medalje«
kulturnog života na selu. Druga
strana govori da šibenska
sela, ponekad i iz objektivnih
razloga, ne dobivaju kulturne
hrane — ni »sa strane«. Jer,
ako se i organiziraju kulturne
priredbe, one su toliko rijetke
da nas njihov broj ni u kojem
slučaju ne može navesti da za-
ključimo kako — ipak imamo
dosta.

Uostalom, da bismo o tome
rekli nešto više, posjetili smo
naše dvije kulturne ustanove
i razgovarali s prof. Ivom Liva-
kovićem, predsjednikom RKUD
»Kola«, i Dragom Putnikovićem,
direktorom Centra za scensku
kulturu. Evo što su nam oni iz-
javili:

Prof. IVO LIVAKOVIĆ: »U
posljednje vrijeme u selima na-
še komune, ne samo u onima
vezanim uz turističko područje,
sve više se osjeća težnja i uoč-
avaju rezultati određene živosti
u oblasti kulture. To je činje-
nica koja posebno raduje. Naj-
više zasluga za to, mislim, ima
Centar za scensku kulturu, koji
je od prvih dana svoga postoj-
janja i sadržajem svoga boga-
tog rada shvatio da je njegov

zadatak — podizanje kulture i
na selu. Pored Centra i ostalih
kulturno - umjetničkih, posebno
dramskih družina, i RKUD »Kolo«,
iako mu to nije prvenstveni
zadatak, pokazuje interes za
koncertne nastupe i našim ma-
njim mjestima. Na žalost, tako
velikom mješovitom pjevačkom
zboru nije lako gostovati u ma-
njim mjestima, ne samo zbog
velikog broja ljudi nego i zbog
pomanjkanja velikih pozornica
i uopće za koncertne nastupe.
Pored toga, prijevoz je danas
toliko skup da amaterska dru-
štva, posebno ona brojčano ve-
lika, nisu u mogućnosti da pu-
tuju ni na najkraćim relacija-
ma. Ipak, RKUD »Kolo« će u
buduće imati više mogućnosti
da posjećuje i manja mjesta
naše komune. Naime, ove smo
sezone formirali i manji mje-
šoviti sastav od dvadesetak pje-

vača — koji pripremaju šibe-
nske izvorne pjesme uz pratnju
kvarteta mandolina i gitarista.
Na taj način i mi ćemo dati
svoj prilog upotpunjavanju kul-
turno - zabavnog života u na-
šim selima.

PABIRCI

Izložba reprodukcija Pabla
Picassa održat će se u našem
gradu u foajeu Narodnog kaza-
lišta, od 13. do 22. svibnja. Na
izložbi će biti predloženo više od
20 ekspozata, a organiziraju je
Galerija Kulturnog centra iz Be-
ograda i Centar za scensku kul-
turu u Šibeniku.

»Teatro del balletto Roma«
gostuje u našem gradu 9. svib-
nja. Na programu se nalaze:
Dithirambo (Rosellini), Smrt
jelena (Debussy), Requiem je
Galerija Kulturnog centra iz Be-
ograda i Centar za scensku kul-
turu u Šibeniku.

Realiziran je i posljednji mu-
zički koncert u ovogodišnjoj
zimskoj sezoni. Bio je to na-
stup ansambla za staru muziku
»Pro arte antiqua« iz Čehoslo-
vačke. Koncert je održan u foaj-
eu Narodnog kazališta.

Tridesetog travnja svečano će
biti otvorena preuređena dvo-
rana Kulture u Zatonu. Tom pri-
likom Centar će izvesti kome-
diju »Moj zet direktor«, u režiji
A. Balina. Nakon toga bit će
prikazan sovjetski film »Plame-
ne godine«.

Dom JNA u Šibeniku organi-
zirao je veće zabavnih pjesama.
Na priredbi su nastupili Vice
Vukov i Ana Stefok. Velika
dvorana Doma nije bila u stan-
ju da primi sve one koji su
željeli da čuju popularne pje-
vače. (B)

Ljeti više priredaba

Narednih mjeseci u Šibeniku
u će u organizaciji Centra za
scensku kulturu i Festival dje-
ta, biti izvedeno više kvalitetnih
priredaba, od kojih će se neke
davati i na Trgu Republike i na
Trgu Sime Matavulja.

Šibenčane i posjetioce grada
svakako će obradovati vijest da
je ugovoren nastup Narodnog
kazališta iz Splitske, koje će 8.
srpnja izvesti operu »ERO S
ONOGA SVIJETA« od Jakova
Gotovca. Nešto prije toga, 15.
lipnja, u našem gradu će goso-
tovati ansambl »RAJKO« iz Bu-
dimpešte, koji će prezentirati
mađarske narodne plesove i
pjesme...

Pored priredaba u okviru VII
festivala djeteta, Centar će pri-
rediti još nekoliko kulturnih
manifestacija. Tako će, na pri-

mjer, 12. srpnja biti održana
priredba pod nazivom »PJES-
ME LJETA«. Na njoj će nastu-
piti najbolji jugoslavenski in-
terpretatori zabavnih melodija.
Posebno vrijedan bit će koncert
CRNAČKI DUHOVNIH PJE-
SAMA, koji će se dati 21. kolo-
voza, a nastupit će CAROLYN
SMITH MAYER, sopran USA.

Uz to, Centar će povodom 1.
maja izvesti premijeru komada
»Moj zet direktor« od V. Man-
dića, a povodom proslave Dana
mladosti Scena za odrasle dat
će premijernu predstavu kome-
dije »DUNDO MAROJE« od Ma-
rina Držića. Taj komad Centar
namjerava izvesti i na ovogo-
dišnjem Festivalu amatera Hr-
vatske, koji će se održati u Ku-
tini od 25. svibnja do 1. lipnja. (B)

Uzgoj maraske unosan, ali skup posao

PLANTAZA VISNJE MARASKE NEDALEKO SKRADINA

Uzgoj višnje maraske zahtijeva dugotrajan i strpljiv rad i uvelike ovisi o hirovima. Poljoprivredna zadruga iz Skradina uzgaja marasku od 1960. godine, i to na svojoj ekonomiji u blizini Gračaca i Sonkovića, osam kilometara sjeverno od Skradina.

Čitav taj predio, s blagim padinama i dugačkom ravnicom, doima se poput nekih dijevoja Like i Bosne. Kamen se povukao iza obronaka i okolnih visova.

Mala, bijelo okrečena poljska kućica, s krovom od kamenih ploča, služi i za priručnu kancelariju, i za kuhinju, i za spremište. Pred njom nas je dočekao inženjer agronomije Ivan Šunjić i pokazao nam izravnan prostor omeđen kočicama.

— Ovdje ćemo podići novu kućicu s garažom i jednim stanom za čuvara.

Nikola Tišma, direktor zadruge u Skradinu, jedan je od rijetkih poljoprivrednih stručnjaka koji već punih devet godina radi na terenu. Sva trojica sišli smo u polje.

— Pogledajte ovu plantažu na uzvisini: stabla maraske protežu se s kraja na kraj, u dužini od 2,5 kilometra, sve do one šume pod brdom. Ukupno 33 hektara s površinama oko zgrade, sa 12.000 rodnih stabala.

— Koliki je bio prinos prošle godine?

— Ispod očekivanja, oko jedanaest po vagon. Vremenske prilike nisu nam išle na ruku.

Zadruga na toj ekonomiji ima i nešto vinograda i ratarskih površina: ukupno 50 hektara.

— Kako ste plasirali vaš prošlogodišnji urod maraske?

— Najviše smo prodali izvoznouvoznom poduzeću »Voće export-import« iz Zagreba, te Poljoprivredno - prehrambenom kombinatu Zagreb, »Maraski« iz Zadra i drugima. Prodavali smo kilogram po 410 dinara.

U šetnji drvoredom inženjer Šunjić objašnjava kakav se urod može očekivati u ovoj godini. Zaustavljamo se kod stabala i gledamo cvjetove, listove ili tek zametnute plodove. Direktor Tišma i inženjer Šunjić rekli su nam da bi ove sezone, u toku srpnja, mogli dobiti oko 3 vagona višnje maraske, dvostruko više nego 1966. godine.

— Jako jugo početkom travnja nije im nanijelo znatne štete — kaže direktor. Inače, prošle

godine smo na ekonomiji ostvarili bruto - produkt u iznosu od 12 milijuna starih dinara, od čega nam je za fondove ostalo 3,3 milijuna. Imamo velike troškove. Tako smo, na primjer, samo za policu osiguranja platili 3,5 milijuna starih dinara. A nedostaje nam i mehanizacija, te ovdje raspoložemo samo s jednim »Fergusonom«, priključnim uređajima i leđno - motornom prskalicom »Lera«.

— Zadruga nema dovoljno sredstava da bi nabavila neophodno potrebnu mehanizaciju i modernu agrotehniku — dodaje inž. Šunjić.

— Do kredita teško dolazimo i jedino nam je Jadranska banka dodijelila za ovu godinu 11,5 milijuna starih dinara, što ćemo utrošiti na obradu ekonomije.

— Kako uspijevate sačuvati dozrele plodove na ovolikom prostranstvu?

— Teško — kaže direktor Tišma. Imamo samo 2-3 čuvara. Dosta nam poberu.

— A kako vršite obradu zemljišta oko stabala?

— Ručnim okopavanjem — objašnjava inž. Šunjić. To traje veoma dugo. Samo okopavanje jednog reda traje i po 15 dana, ako radi jedan čovjek. Uz pomoć voćarskog traktora sa rotorezama mogli bismo za 15 dana okopati — čitavu plantažu. Vidite, dakle, koliko su nam strojevi potrebni, posebno i mali moto - kultivatori i prskalice za zaštitu bilja od bolesti i štetnika. Ovih dana očekujemo stručnjake »Kornata«, koji će na ekonomiji demonstrirati upotrebu novih traktora.

— Koliko vam radnika treba za vrijeme sezonskih radova?

— Oko stotinu dnevno. Prilično teško ih je naći zbog velike migracije u grad.

Nakon toga vratili smo se pred zgradu, gdje su se radnici pripremali za prskanje stabala.

Prvo su radili leđno - motornom štrcaljkom, a zatim na traktor prikačili velik uređaj za prskanje, te kemijskim sredstvima na bazi »Cineba« i

»Lindana« »zalivali« maraske. Kasnije, prije zriobe, obavili su još jedno prskanje protiv mušica.

Skradinska zadruga namjerava da i dalje proširuje plantažu maraske, ali sada nije zadovoljna otkupnom cijenom.

— Kupci — rekli su nam — imaju znatne pogodnosti od kupnje naše maraske i od njena plasiranja na inozemno tržište, jer ostvaruju veliku kursnu razliku, do koje mi proizvođači ne možemo doći.

Uzgoj višnje maraske veoma je unosan posao, ali, eto, na tržištu ima anomalija. One pogadaju i skradinsku zadrugu. Jer, visoke marže ostvaruju samo one zadruge koje marasku otkupljuju, a ne one koje se — bave proizvodnjom.

Tekst i snimci: Joško Celar

Drugi razlog je moje tragično mladenaštvo: za vrijeme rata neprijatelji su mi ubili roditelje i bacili ih u Prokljansku uvalu — za koju sam bio životno vezan. I treće: Krka je zaista ljepotica. Nebo nad Krkom najljepše je nebo na svijetu. Pogledajte ga, kad se nadete na Krki, pa ćete se uvjeriti. I kamen uz Krku živi životom rijeke i neba. A čovjek se osjeća jačim i potpunijim. Netaknuta priroda daje ono što čovjek u svome građanskom logu nema. To su jaki razlozi da njome budem opsjednut.

— Krkom uzvodno, da li je to Vaš životni princip?

— Na žalost, jest! Ploviti kroz život samo uzvodno vrlo je mukotrpno. Jedino tako čovjek saznaje koliko je slab i koliko jak. Ploviti uzvodno znači: trpjeti mnogo kamenja i blata što mu udara u lice. Ploviti nizvodno — lakše se stiže do ušća. Ja sam ipak odabrao teži put.

— Čini li Vam se da je Krka još uvijek zaboravljena rijeka?

— Petar Zoranić je o Krki napisao tridesetak redaka, Juraj Baraković deset stihova, Alberto Fortis nekoliko impresija, dok Krsto Stošić knjižicu anemičnih opservacija, a dr Stefančić i prof. Svellec (uz priređivanje Zoranića i Barakovića) — nekoliko neistina. Što se tiče ekonomske strane, dajem riječ šibenskim, drniškim i kninskim ocima.

— Poslije Krke, kojim literarnim vodama namjeravate ploviti?

— Čovjek, kome je životni princip da ide uzvodno, nikad ne zna kakve ga bujice mogu zapljusnuti i kakvi ga virovi mogu smotati.

— Šta mislite o putopisu općenito?

— Pristalica sam klasične putopisne proze, koja se u nas postavlja. Putopis dobiva značajne reportaže i svoj život ograničava tjednošću i jednodnevnošću. Ipak, ne mogu se poruci vrednote nekolicine suvremenih pisaca koji održavaju tradiciju i unose nešto novoga. Po mome sudu, na prvo mjesto po umjetničkoj snazi putopisanja dolaze Metko Peić i Petar Segedin, a zatim Oskar Davičo, Zlatko Tomičić, i dr.

— Šta trenutno radite?

— Očekujem izlaženje knjige putopisa »KRKOM UZVODNO«. Pored ratnog romana »Raskršće«, koji je objavljivan u našim vodećim časopisima, a koji čeka »bolje dane« u ladići izdavača, i TV drame »Daleko nebo«, koju će režirati naš poznati režiser Daniel Marušić — završavam kratki roman »Nova godina« — kojeg mislim izdati do prve Nove godine. (D.B.)

REPORTAŽA

Ne želim biti ničiji šticećenik

Monotono zujanje staničnog generatora uznemirivalo je Ratka. Nikakav drugi zvuk nije dopirao kroz maglu. Silna kiša stvarala je čudesne koncentrične kolute oko slablašnog peronskog svjetla.

Ratko baci opušak na beton, a zatim podigne ovratnik kaputa i stane hodati od ograde do ograde.

Naiđe željezničar sa svjetiljkom u ruci.

— Mislite li da će ovaj vlak uopće stići? — upita Ratko. Željezničar mu se zagleda u lice.

— Kasni oko 90 minuta — reče.

Ratko kimne glavom.

— Beskraj! — pomisli, a onda trenutak pošuti i nastavi:

»Ako postoji nešto beskonačno, onda je to ovo. Sve se utapa u neko nestvarno SADA, u kojem ne postoji ništa što je omeđeno granicama vremena.«

Pogleda na sat i ustanovi da je prošlo samo petnaestak minuta. Bilo je tačno 22,30. U čekaonici je drijemalo nekoliko putnika. Mrzio je čekaonice, pospane razgovore, ispijena lica i kojekakvu prtljagu, čitavu atmosferu nekakve rezignacije i otupljenosti. Vera je bez daha uletjela na peron. Visoke potpetice kuckale su joj po pločniku poput kakvog kronometra.

Ratko je zagleda i pomisli: »Vera je svijet kakav bih želio da postoji!«

Prišla je bliže i rekla: »Mislila sam da ću zakasniti. Nije bilo taksija, a ja nisam imala kišobran...« Kosa joj je bila pripijena uz lice, uokvirujući ga u nešto asketski izražajno.

— Nisi trebala doći ovako kasno i po ovakvom vremenu. Osim toga, čak mi i ovaj tvoj gest nalikuje na nekakvu žrtvu.

— Nije ti drago?

— Tvoja je vrlina, Vera, što sve pojednostavljuješ. Rekao bih da je to odraz tvog optimizma.

— Govoriš ironično, kao i uvijek!

— Znaš da ne volim pratnje kad putujem. Ali ne zato što ne volim ljude koji mi time nešto iskazuju, već zato što ne volim rastanke na spektakularan način... »

Vera ga uhvati za ruku.

— Imam utisak da ti ponekad ni sebi ne kažeš istinu, jer te strah pogledati u ono što bi stvarno želio. Nije nikakav spektakl što žena dolazi ispratiti muža kojeg neće vidjeti — godinu dana!

Ratko izvadi maramicu iz džepa i stane joj sušiti kose.

— Zamisli — nastavi on — pisali su mi da će me u Doveru čekati njihov čovjek, koji će me odvesti pravo do hotela na zapadnoj obali Welesa, u kojem ću raditi. Eh, ti Englezi! — uzdahne.

Rekao bih da je to nacija koja bar 17 sati dnevno živi od protokola.

Vera se uozbiljila.

— Uvijek sam se pitao otkuda kod tebe toliko sigurnosti, smirenosti i ravnoteže. Sjećas li se onih godina poslije našeg poznanstva, kad sam još bio student. Dolazio sam k tebi u nekakvu pustaru, uza samu granicu, gdje ničega nije bilo osim beskrajnih ravnicama i bezbroj krava i teladi na vašoj farmi. I tada si mi izgledala zadovoljna i sigurna... »

— I ne samo to, uvijek si znala što ja u kojem trenutku moram činiti, kako se ponašati, što nositi, što i koliko jesti. Ni o čemu nisi dala da se brinem sam. To mi je godilo, ali i smetalo. Mnogo je takvoga ostalo u tebi sve do danas.

— Radila sam i željela da osjetiš da nešto hoću, da nešto mogu učiniti za tebe.

— Aha, dolazimo na ono glavno: materijalna egzistencija i ljubav! To daje sigurnost osjećajima, to učvršćuje karike u lancu naizgled spontanosti i spiritualnih manifestacija.

— Nepravedan si. Mislis da sam toliko racionalna da mi ta »sigurnost« daje isključivi poticaj za ono što želim ostvariti? Drugim riječima, da između »biznisa« i ljubavi zaista postoji ZNAK JEDNAKOSTI? Potraja mala šutnja, a zatim mu Vera predbacila da ljude gleda — iskrivljenim očima!

— Možda, ali očima čovjeka koji nije imao SREĆE da nešto uradi, mada je imao SANSE, očima čovjeka, koji nije osigurao VLASTITU materijalnu egzistenciju, koji je napustio svoj raniji posao i prihvatilo se kojekakvog tezgarenja. Vidim život u kojem postoji — samo DANAS!

— Kakav je to TVOJ svijet, Ratko, i znači li za tebe nešto — da i ja trpim odricanje pristajući na ovaj tvoj odlazak?

— Izostavi jednom te porive svojih majčinskih osjećaja. Zar ja vječito moram biti nečiji šticećenik, predmet nečijih naklonosti i sitnih obzira? Shvati da ne želim više sresti nikoga tko bi pokazao spremnost da me izvlači i da mi priča o nekakvoj mojoj budućnosti. Ovog puta radit ću nešto sam za sebe i oprobati kakva je to sigurnost koju čovjek osjeća kada gradi svoju egzistenciju.

— Ti hazardiš sa svojim osjećajima.

— Ne, u moje srce uvukla se nesigurnost i tuga koju vječito zatamljujem. Sada hoću da se toga otresem. A osmijeh što mi ga često gledaš na licu samo je neodrživa fasada. To jednom mora puknuti.

— Mislis li da ćeš u tome uspjeti? Ratko ne odgovori.

— Uspjeh, dodao je kasnije, šta je to uspjeh? I kakva predispozicija treba pa da čovjek u sebi sintetizira sve snage da bi srušio svoje nevidljive prepreke? Raditi ću i početi sam misliti na odricanje, jer želim jednom vidjeti vlastite muke — reče glasno.

— Ti se, Ratko, spremaš na odricanje, govoriš o mukama, misliš na žrtve, u tebi se bore dvije ličnosti: htio bi da si i Prometej i nekakvo biće Apokalipse. Ti znaš samo za krajnosti... »

Ljudi iz čekaonice izlazili su na peron i protezali se onako sanjivi, udišući svježi zrak.

— Zar je već prošlo 90 minuta? — upita Ratko. Odjednom je osjetio hladnoću u leđima. Uto je iz ureda izišao i prometnik sa crvenom kapom na glavi, noseći palicu pod pazuhom.

— Dolazi vlak! — javi se jedan putnik. Ratko se uputi po svoje stvari. Osjeti da ga Vera ne slijedi. Okrene se i spazi kako na rubu perona bulji u mrak. Zatim se vrati i na njenu licu primijeti suze... »

— Moram izdržati — pomisli. Zašto je uopće došla? Šutke su odnijeli kofere do perona.

Vlak je uletio u stanicu i unio neku novu hladnoću, nešto neumitno i teško. Ratko osjeti neobjašnjivo uzbuđenje i tjeskobu. Srce mu je udaralo jače.

— Imala sam za tebe jednu novost. Pročitaj ovaj papir — reče Vera.

Ratko ga munjevito pogleda, a zatim u Veru.

— Primaju te u onu agenciju — prošapta ona.

— Ne, sada moram ići — reče i skoči na stepenicu vlaka.

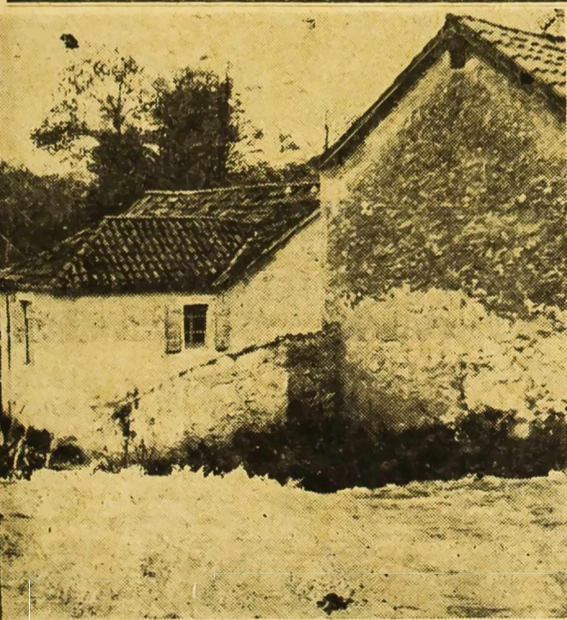
Vera mu pruži ruku i dugo je ne ispusti. Vlak nestade u mraku.

Bilo je sat i 40 minuta poslije ponoći kada Ratko pozvoni na vrata svoga stana. Vera je otvorila i odmah stavila ruku na usta. Onda je klonula u njegov naručaj.

J. Celar

Nikola Pulić:

„Krka je moja opsesija“

KNJIZEVNIK, PUBLICIST I NOVINAR NIKOLA PULIĆ, DIJETALE SKRTOG SKRADINSKOG KRAJA, U VIŠE NAVRATA JE DAO ZNAČAJNE PRILoge U JUGOSLAVENSKOJ STAMPI, NA TV I ČASOPISIMA O OVOM KRAJU. REALNOST ZAVIČAJA, NJEGOVA HTIJEŃJA I TEGOBE, UVJETOVALI SU TEZNJU DA SE OPSTANE, ŽIVI I VJERUJE. LJUDI S KRKE IMAJU U NIKOLI PULIĆU VJERNOG TUMAČA, NEOTUĐENOG OD NJIH I SEBE. A TA RIJEKA... »

— Ona je postala Vaša opsesija?

— Da, Krka je zaista moja opsesija. Ima tome više razloga, a tri su dominantna. Sve najljepše doživljeno u mom životu, a to je djetinjstvo, vezano je za dio Krke — za njeno ušće i Prokljan.

U NEDJELJU:

„Šibenik“ - „Maribor“

Jedan od najzanimljivijih susreta proljetnog dijela prvenstva u zapadnoj skupini II lige igra se na stadionu »Rade Končara«, gdje se sastaju šibenski drugoligaš i ekipa »Maribora«, koja će, pored zrenjaninskog »Proletera«, najvjerojatnije postati prvligaša.

S obzirom na veliku razliku u bodovima koja dijeli dvojicu nedjeljnih takmaca, ishod utakmice ne odlučuje o tome hoće li »Šibenik« dostići Mariborčane, već o tome da li će, eventualnom pobjedom, na kraju prvenstva osvojiti drugo ili treće mjesto na tablici.

U svakom slučaju, susret će privući rekordan broj gledalaca, kojima će to ujedno biti rijetka prilika da na terenu vide budućeg novog prvligaša.

U taboru šibenskog drugoligaša uoči nedjeljne utakmice vlada optimizam. Dragocjen bod osvojen u nedjelju u Hrasnici još više potvrđuje taj optimizam, unatoč visokoj pobjedi »Maribora« koju je izvojevao u susretu sa »Lokomotivom«. Kako se saznaje, utakmicu će suditi poznati zagrebački sudac Horvat, koji se u posljednje vrijeme uvrstio u red naših najboljih arbitara.

Razgovarali smo sa desnim braničem »Šibenika« Grozdanom Superbom, koji je izjavio:

— Susret u Hrasnici mogli smo riješiti u svoju korist samo da je navalna petorka bila snalažljivija pred protivničkim vratima. Ali, naša predviđanja su se ispunila — jedan bod u gostima vrijedan je koliko oba

na domaćem terenu. Ja sam zadovoljan.

— Kakav ishod očekujete u nedjelju?

— Mariborčani su veoma zrela ekipa, sastavljena od nekolicine vrsnih nogometaša. Nastojat ćemo da im se revanširamo za nesretno izgubljene bodove prošle jeseni u Mariboru. Potpuno sam uvjeren da ćemo osvojiti oba boda. Bit će to za njih najteži susret ovog proljeća. (j)

DALMATINSKA RUKOMETNA REGIJA

„GALEB“ SVE BOLJI

Pobjeđivši nedavno »Partizan« iz Dugog Rata sa 19:14, šibenski »Galeb« je pokazao da je sve bolji. Nakon toga se, u okviru prvenstva Dalmatinske rukometne regije, susreo sa ekipom »Jugovinila« iz Kaštel-Gomilice, koja se nalazi na drugom mjestu na tablici.

Iako kao gost, »Galeb« je igrao veoma dobro i dugo vremena se nalazio u vodstvu. Prvo poluvrijeme završilo je s rezultatom 11:10 u korist »Galeba«. Da u posljednjim minutama utakmice nisu bili nepažljivi, igrači »Galeba« su se mogli vratiti kući bar s jednim bodom, što bi bio velik uspjeh.

No, i tijesni poraz (19:17) najbolje govori da »Galeb« opet ulazi u formu. Najbolji strijelci bili su Spahija, sa 6 zgoditaka, i Mandić, koji se 5 puta upisao u listu strijelaca. Sudac Miloš iz Splita vodio je ovaj susret s manjim greškama. Naredne nedjelje »Galeb« ugošćava momčad Trogira. (B)

Sport

SPORTSKI MOZAIK

Općinski odbor za rekreaciju organizira za 1. maja natjecanje između građana i pripadnika 1. i 2. svibnja.

Za prvomajskih praznika pred 100 sportista natjecat će se u odbojki, kuglanju, šahu, stolnom tenisu i gađanju. Sveukupni pobjednik dobit će od Općinskog odbora za rekreaciju — prelazni pehar.

Prvenstvo seoskih nogometnih aktivna, u kojem se natječe trideset ekipa, privodi se kraju. Finalni susret odigrat će se u čast Dana mladosti, najvjerojatnije 24. svibnja ove godine. Pobjednička momčad dobit će u trajno vlasništvo pehar. Prošle godine prvo mjesto pripalo je ekipi Bilica.

Na momčadskom prvenstvu Hrvatske u kuglanju učestvovala su i dvije šibenske ekipe — »Galeb« i »Subičevac«. Pomoć za odlazak na prvenstvo dala je i općinska SOFK, koja je 50 tisuća starih dinara dala i za pokriće troškova učestvovanja Franka Stojnića na zimskom prvenstvu države.

Trener VK »Krke« Linardo Bujas trenira sada dvadesetak novih članova, uglavnom učenika šibenskih škola drugog stupnja. Iako je još rano da se daju ocjene o pojedincima, evidentno je da dobar dio njih obećava mnogo. Vjeruje se da će pod iskusnim vodstvom L. Bujasa mladi »krkaši« već ovog ljeta postići prve uspjehe. (B)

RUKOMETNI PODSAVEZ ŠIBENIK

„RADNIK“ 19 „AUTOTRANSPORT“ 18

U drugom proljetnom kolu prvenstva Općinske rukometne lige za muške, u Vodicama suse sastali tamošnji »Radnik« i momčad šibenskog »Autotransporta«.

Ta utakmica rješavala je pitanje konačnog prvaka, iako se ekipa trenera Miše Knežića du-gu nalazila u vodstvu.

Prvo poluvrijeme završilo je vodstvom »Autotransporta« sa 11:9. Tek sredinom drugog poluvremena Vodičani su uspjeli izjednačiti, i to na 14:14. Najefikasniji umomčadi »Radnika« bili su Juričević I, Dunat i Juričević II, koji su postigli po pet golova, a kod »Autotransporta« Pema, koji je dao 6 zgoditaka, te Črnogača sa 4 i Vlahov i Antunac sa po tri gola. Sudio je Zlatko Belamarić. Šibenska »Mladost« pobijedila je momčad Pirovca sa 16:14. U

II savezna nogometna liga JEDAN BOD U HRASNICI

»FAMOS« — »ŠIBENIK« 0:0

Poslije dva uzastopna neuspjeha u gostima, »Šibenik« je napokon obradovao svoje simpatizere — osvojivši dragocjen bod u Hrasnici, gdje se obično gostujuće ekipe vraćaju kratkih rukava. »Šibenik« je lako mogao postići pun uspjeh, ali je neefikasnost navalnog reda i ovoga puta zatajila.

Gosti su u prvom poluvremenu promašili stopostotnu šansu, a u nastavku igre još se dva puta ukazala slična prilika. Aralica, Ninić i Živković bili su na domak vratiju i u situaciji da postignu golove. Inače, najteži zadatak imala je obrana, i ona ga je u cijelosti ispunila. Najbolji pojedinci su Marenci, Miljević, Grgić i Živković. Sudac Abadžić iz Brčkog bio je autoritativan, vodio je susret na zadovoljstvo obiju ekipa.

Domaća ekipa imala je kroz 90 minuta nekoliko idealnih pri-

lika da dođe u vodstvo. Međutim obrambeni red »Šibenika« funkcionirao je bez zamjerke i nije dozvoljavao domaćinima da ovaj susret riješe u svoju korist. Igralo se po dosta teškom i raskvašenom terenu, a za vrijeme cijele utakmice padao je snijeg, koji takmacima nije odgovarao.

SIBENSKA PODSAVEZNA LIGA

„Rudar“ osigurao prvo mjesto

U četvrtom kolu nogometnog prvenstva u Šibenskoj podsaveznoj ligi nisu zabilježena nikakva iznenađenja. Jedino se možda nije očekivala visoka pobjeda ekipe »Mladosti« nad »Kolektivcem«, »Aluminij« i »Požar« igrali su neodlučno, a SOSK je lako svladao »Biograda« sa dva zgoditka prednosti.

Najveće zanimanje vladalo je za susret između dviju vodećih ekipa — »Rudara« i »Metalca« koji su se sastali u Šibeniku. Međutim, Siveričani ni ovoga puta nisu pokleknuli. Osvojili su dragocjen bod i moglo bi se već sada, tri kola prije završetka takmičenja, sa sigurnošću tvrditi da su izborili naslov najbolje momčadi i time stekli pravo da se bore u kvalifikacijama za ulazak u Dalmatinsku zonsku ligu.

Takmičarska komisija Podsavezne lige suspendirala je igralište »Mladosti« u Tribunj, zbog incidenta koji se prethodile nedjelje dogodio u Tribunju na utakmici Mladost — Rudar. Susret je registriran sa 3:0 u korist gostiju.

Rezultati IV kola: Metalac — Rudar 2:2, Kolektivac — Mladost 2:6, Aluminij — Požar 1:1 i SOSK — Biograd 4:2.

TABLICA

Rudar	11	10	1	0	48:10	21
Metalac	11	7	3	1	30:17	17
Aluminij	11	6	3	2	22:14	15
SOSK	10	4	3	3	29:26	11
Kolektivac	9	3	1	5	18:29	7
Mladost	11	3	0	8	19:37	6
Biograd	11	1	2	8	16:27	4
Požar	10	1	1	8	12:35	3

U narednom kolu sastaju se ovi parovi: Metalac — Kolektivac, Rudar — Aluminij, Mladost — SOSK i Biograd — Požar. (j)

Za prvomajskih praznika

Kako će poslovati trgovačke radnje

Prodavaonice živčnih namirnica, te prodavaonice voća i povrća, poslovat će u subotu, 29. travnja, dvokratno, tj. kao i svakog radnog dana, a u nedjelju, 30. travnja i 2. svibnja, prodavaonice voća i povrća, te samoposluge — bit će otvorene od 6 do 11 sati.

Pekarske radnje, prodavaonice mlijeka, zatim mesarnice, tržnica i ribarnica poslovat će u

nedjelju, 30. travnja, i u utorak, 2. svibnja, kao i svake nedjelje, tj. bit će otvorene u jutarnjim satima.

Prodavaonice industrijske robe neće poslovati 30. travnja, te prodavaonice duhana i novina poslovat će kao i svih ostalih dana, dok će zadrugne brijačko-frizerske radnje biti otvorene u utorak, 2. svibnja, u jutarnjim satima. (j)

VEĆE TARIFE, A GRAD NECISTIJ!

Tako je otprilike rekao jedan od diskutantata na godišnjem skupštini Turističkog društva. Primjedba je sasvim na mjestu. Interesantno je spomenuti da su šibenske ulice i trgovi u prošloj i prethodnoj godini bili daleko uredniji, da je smeća i drugih otpadaka bilo manje — baš u vrijeme kada su tarife za održavanje čistoće bile niže od sadašnjih. A danas? Komunalno poduzeće »Cistoča« to opravdava time što Skupština općine već godinama ne udovoljava

obavezama, tj. u plaćanju tarife za održavanje gradskih površina. Da li samo u tome treba tražiti razloge što nam je grad postao nečist i što na svakom koraku u bilo koje doba dana nailazimo na kojekakve otpatke.

Za to, po našem mišljenju, dobar dio krivice pada i na nedisciplinirane građane kojima nije mnogo stalo da grad bude čistiji. Svakako u tom pravcu treba nešto poduzeti, jer je turistička sezona na pragu. (j)

MALI OGLASNIK

TRAZI SE JEDNOSOBNI ILI MANJI DVOSOBNI STAN SA KUHINJOM, prazan. Plaćanje po dogovoru. Upitati na adresu: MILETA, Gorica, Pučkih kapetana 3.

OBAVIJEST

Obavještavaju se građani i izletnici da će 1. i 2. maja poduzeće »Autotransport« Šibenik vršiti prevoz do slapova Krke i natrag.

Autobusi će polaziti bez reda vožnje, prema potrebi putnika, u toku cijelog dana.

Polazak je sa autobusne stanice, a prodaja karata vršit će se na blagajni autobusnog kolodvora.

Cijena polazne i povratne karte iznosi 500 starih dinara.

OBAVIJEST

CITAOCI, NESVAKIDASNJE IZDANJE

Knjižica »ISTINA O GOLOM OTOKU«, prva foto-reportaža o životu i radu osuđenika na Golom otoku. Opisuje: ubojice, kradljivce, huligane, i drugo.

Knjiga koja će vas obradovati sadržajem i fotografijama. Zainteresirani, obratite se dopisnom kartom na adresu: »SOLID«, poštanski pretinac 92, ili pošaljite poštanskom uputnicom 10 novih dinara.

OD SRIJEDE DO SRIJEDE

KINEMATOGRAFI

»ŠIBENIK«: premijera američkog filma — SIERA CHARIBABA — (do 3. V)

Premijera engleskog filma — FANTOM LONDONSKO OPERE — (4-7. V)

Premijera francuskog filma — PJESMA SVIJETA — (8. do 14. V)

»20. APRILA«: premijera američkog filma — LJUBAV NA PIJESKU — (do 30. IV)

Premijera američkog filma — SINOVCI KETI ELDER — (1-7. V)

Premijera njemačkog filma — VANINA VANINI — (8-10. V)

»TESLA«: američki film — RIO KOCOS — (do 30. IV)

Premijera engleskog filma — BITLISI U POPULARNOM RITMU — (1-3. V)

Francuski film — FANTOMAS — (4-5. V)

Danski film — JARAC U RAJU (6-7. V)

Premijera talijanskog filma — VELIČANSTVENI ROGONJA — (8-10. V)

DEŽURNE LJEKARNE

Do 5. V — Varoš — Ulica bratstva i jedinstva.

Od 6. do 12. V — Centralna — Ulica Borisa Kidriča.

ROĐENI

Marinka, Cede i Milke Dželija; Veljko, Ive i Nediljke Panjkota; Ljilja, Milana i Ivanke Mučić; Damir, Tomislava i Jelene Petrov; Dušan, Stevana i Nade Bjelobrč; Helena, Tomislava i Marije Cinčin - Karlov; Valentina, Marinka i Frane Lacmanović; Anđelko, Marka i

Matije Plavčić; Dijana, Milana i Danice Vranjković; Zorica, Petra i Imelde Bilan; Jagoda, Drage i Pere Živković; Marina, Ivana i Milke Spinjača; Zdravko, Boška i Kate Milović; Milena, Mate i Ivanice Peran; Neven, Ivana i Danice Ivas; Mirjana, Milutina i Grozdane Dragutin; Danijelka, Jakova i Luce Banovac; Helena, Boška i Zosje Mileta; Sanda, Frane i Zorke Oslovan; Edi, Nikole i Nediljke Mudronja; Biljana, Ilije i Olge Bradaš; Nikica, Krste i Kate Sarac; Momčilo, Nikole i Marije Kursar; Neven, Drage i Zorke Vrančić; Josipa, Josipa i Marije Pulčić; Damir, Zdravka i Darinke Knežić; Zeljko, Branka i Dunje Morić; Živko, Tome i Anke Krečak.

VJENCANI

Nikica Baranović i Jadranka Skočić; Miloš Iljadica - Rapo i Desanka Skorić; Ante Vučak i Stevanija Vukojević; Pero Ka-

radžole i Josipa Ercegović; Branko Playšić i Majda Rora; Vječeslav Baranović i Zoraida Zlatoper; Josla Blaće i Vesela Morović; Ivan Sladoljev i Ana Skugor; Luka Đelallja i Janja Belakušić; Gojko Belamarić i Marija Skugor; Luka Pilipac i Vesela Konjevoda; Grgo Jurić i Vesela Čarija.

UMLRI

Josip Stošić, star 66 godina; Marija Burazer, stara 85 godina.

SAOBRAĆAJNE VEZE

VLAKOVI

ZA ZAGREB u 9.45, 19.04 (prijelaz u Perkoviću — preko Like) i 22.42 sati (preko Bosne — direktna kola). ZA BEOGRAD u 19.04 sati (direktna kola). ZA SPLIT u 3.11, 6.51, 14.49, 19.04 i 22.42 sati.

ZA KNIN u 6.31, 9.49, 14.49, 19.04 i 22.42 sati.

BRODOVI

RIJEKA — DUBROVNIK (brza) dolazak iz Rijeke četvrtkom u 3.25 sati, odlazak za Rijeku nedjeljom u 21.35 sati (vrijedi do 18. ožujka 1967. godine).

AUTOBUSI

ZA ZAGREB u 19 sati (preko Rijeke). ZA DUBROVNIK u 5.15, 9.30 i 11.30 sati. ZA RIJEKU u 5.45, 7.45, 9.15, 9.45, 10.15, 13, 14.30, 16.30, 19, 22 i 23.30 sati. ZA SPLIT u 5.15, 6, 6.30, 7, 7.30, 8, 8.30, 9.30, 10, 10.30, 11, 11.30, 12, 12.30, 13.30, 14, 14.45, 16, 17, 17.15, 18.15, 18.30, 20.30 i 23.15 sati.

»ŠIBENSKI LIST«

Izdaje i štampa: Novinsko izdavačko poduzeće »Štampa« Šibenik

Direktor: MIRKO KNEŽEVIĆ List uređuje redakcijski kolegij — Glavni i odgovorni urednik — JOSIP GRBELJA

Uredništvo: Šibenik — Ulica Petra Grubišića 3 — Telefon uredništva 25-62 — Rukopisi se ne vraćaju.

— Mjesečna pretplata za SFRJ 200 (2) dinara, za inozemstvo 400 (4) dinara — Tekući račun: Služba društvenog knjigovodstva — filijala Šibenik 346-1-8 — Telefon štamparije 22-28 i 29-53.

METERI:

ROZARIO BOLANCA JANKO ERGIĆ MIRKO GRČIĆ DRAGAN KORDA

Boško Miljević

»Šibenik« je nastupio u standardnoj postavi: Bižaca, Superba, Podrug, Marenci, Miljević, Grgić, Živković, Aralica, Žepina, Marinić i Ninić. (j)

TVORNICA LAKIH METALA
»BORIS KIDRIČ«
ŠIBENIK

- ▶ svim radnim ljudima
- ▶ radnim kolektivima i
- ▶ narodima SFR Jugoslavije

sa svojim kvalitetnim proizvodima poznata je i izvan granica naše zemlje, a naročito privrednicima Evrope, Amerike, Azije i Afrike.

čestita

PRVI MAJ

Svim studentima,
profesorima i ostalom
osoblju pedagoških
akademija u
SFR Jugoslaviji

čestita

PRVI MAJ
praznik rada

Odbor Saveza studenata
Pedagoške akademije
Šibenik

Jugomineral export - import

ZAGREB

BRAĆE OREŠKI 25

o b a v l j a
u s l u g e
i z v o z a
i u v o z a
i z g r u p e
proizvoda:

- rude i metali
- građevinski materijal
- nemetali
- ferolegure
- poluproizvodi obojenih metala za potrebe jugoslavenske privrede

USLUGE OBAVLJAMO POD NAJPOVOLJNIJIM UVJETIMA
TE SE PREPORUČAMO KOMITENTIMA DILJEM CIJELE

NAŠE DOMOVINE

čestita

Medunarodni praznik rada

PRVI MAJ

Skupština općine Šibenik

Svim građanima socijalističke Jugoslavije

čestita

PRVI MAJ

međunarodni
praznik rada

Veterinarska
stanica
Šibenik

Građanima
naše zemlje
i šibenske
općine

čestitamo

PRVI MAJ

praznik
radnog
naroda

»IZGRADNJA«

građevno poduzeće Šibenik

Izvodi sve vrsti građevinskih radova

- * visokogradnje
- * niskogradnje
- * industrogradnje
- * hidrogradnje

te projektira u vlastitom projektnom birou

Svim radnim ljudima naše zemlje

ČESTITA

PRVI MAJ

ZDRAVSTVENA STANICA VODICE

čestita

1. maj

međunarodni praznik rada

i svim građanima

SFR Jugoslavije želi ugodne

prvomajske praznike

MEDICINSKI CENTAR ŠIBENIK

POVODOM

PRVOG MAJA

želi radnim ljudima mnogo
uspjeha u socijalističkoj
izgradnji naše zemlje

PZ »Jedinstvo« Šibenik

Svojim članovima i narodu SFR Jugoslavije

čestitamo

PRVI MAJ

„Šipad“

poduzeće za izvoz drveta SARAJEVO

— Samostalni pogon ŠIBENIK —

obavlja sve manipulacije
drvetom i drvnim
prerađevinama oko
usklađivanja i otpreme
u inozemstvo za račun
„Šipada“ Sarajevo i osta-
lim komitentima. Raspo-
laže velikim skladišnim
prostorom

čestita

PRVI MAJ

međunarodni praznik rada

TRGOVAČKO PODUZEĆE
„TKANINA“
ŠIBENIK

Svim građanima
i radnim ljudima

čestita

PRAZNIK RADA

PRVI MAJ

Poduzeće „STOLAR“ Šibenik

Svojim poslovnim prijateljima i narodu grada Šibenika

ŽELIMO

SRETAN 1. MAJ

**„ZELENILA“
KOMUNALNA USTANOVA ZA HORTIKULTURU
ŠIBENIK**

čestita

PRVI MAJ

**UGOSTITELJSKO-TURISTIČKO PODUZEĆE
„RIVIJERA“**

SVIM SVOJIM
PRIJATELJIMA I
NARODU NAŠE ZEMLJE

Č
E
S
T
I
T
A
M
O

**1.
MAJ**

**Poduzeće „Sabirač“
Šibenik**

Otkupljuje sve vrsti industrijske robe i plaća po najpovoljnijim cijenama

Radnim ljudima socijalističke Jugoslavije

ČESTITA

PRVI MAJ

međunarodni praznik rada

Poduzeće „KOMUNAR“

Svojim poslovnim prijateljima i radnim ljudima naše komune

ČESTITA

PRVI MAJ

JADRANSKA BANKA ŠIBENIK

RADNIM LJUDIMA I KOLEKTIVIMA
čestitamo
MEĐUNARODNI PRAZNIK RADA

PRVI MAJ

„JADRAN“ transportno poduzeće ŠIBENIK

obavljamo poslove oko utovara, istovara i uskladištenja svih vrsta robe kopnom i morem, raspoložemo vlastitim pokrivačima, te obavljamo prijevoz kamionima i traktorima.

čestita

PRVI MAJ

„PLAVINA“ trgovačko poduzeće ŠIBENIK

snabdijeva područje grada i općine voćem, povrćem i jajima

Svim radnim kolektivima i sindikalnim organizacijama

čestita

PRVI MAJ

**»VINOPLOD«
vinarija šibenik**

proizvodi, doručuje i prodaje sve vrsti dalmatinskih vina i rakije na veliko i preko svojih prodavaonica na malo. Prerađuje višnje, smokve i ostale plodove.

čestita

PRVI MAJ

*Poduzeće
„Primošten“
Primošten*

Gradanima socijalističke Jugoslavije

*čestitamo praznik
našeg naroda*

1. maj

PODUZEĆE „ČISTOĆA“ ŠIBENIK

Obavlja usluge čišćenja pranja gradskih ulica, trgova i svih javnih površina. Usluge pranja i peglanja rublja u vlastitom servisu. Dezinfekcija i deratizacija svih objekata. Cijene svih usluga pristupačne za sve korisnike.

Svim radnim ljudima naše zemlje

čestita

PRVI MAJ

MEĐUNARODNI PRAZNIK RADA

PODUZEĆE »ISHRANA« ŠIBENIK

čestita međunarodni praznik rada

Prvi maj

**PODUZEĆE ZA CESTE
ŠIBENIK**

Radnim kolektivima i narodu šibenske općine

ČESTITA

PRVI MAJ

SKUPŠTINA OPĆINE DRNIŠ

Svim građanima socijalističke Jugoslavije

ČESTITAMO

PRVI MAJ

**OBRTNO PODUZEĆE
„DANE RONČEVIĆ“
ŠIBENIK**

Vrši u svojim pogonima bravarsko-linarske, električarske, kovačke i ljevačke usluge i proizvode. Izrađuje armature za mostove i vinovode. Vršimo poslove auto-servisa.

Radnim ljudima šibenske općine

čestita

PRVI MAJ

Poduzeće »STAN« Šibenik

Radnim ljudima i kolektivima naše zemlje čestitamo

PRAZNIK RADA

PRVI MAJ

**Turističko društvo
TIJESNO**

Narodima socijalističke Jugoslavije i posjetiocima našeg mjesta

ČESTITAMO

PRVI MAJ

**GENTAR ZA SCENSKU KULTURU
ŠIBENIK**

ŽELI VAM UGODNE

PRVOMAJSKE PRAZNIKE

**OSIGURAVAJUĆI ZAVOD
ŠIBENIK**

Svim osiguranicima naše
općine i radnim ljudima
naše zemlje

čestitamo

1. MAJ
PRAZNIK RADA

**Poljoprivredna zadruga
MURTER**

želi vam sretne i
ugodne prvomaj-
ske praznike

**BRODOGRADILIŠTE
„IVO VODOPIJA - SREĆKO“
BETINA**

radnim ljudima socijalis-
tičke Jugoslavije

čestita

1. maj

međunarodni praznik rada

**Poduzeće PTT saobraćaja
ŠIBENIK**

radnim kolektivima i na-
rodima naše zemlje

čestita

PRVI MAJ

i želi mnogo uspjeha u
radu

**PROJEKTNO PODUZEĆE
»PLAN«
ŠIBENIK**

radnim ljudima naše zemlje

čestita

1. MAJ

**»KORNAT«
TRGOVAČKO PODUZEĆE ŠIBENIK**

Poduzeće na veliko i malo, posluje teksti-
lom, aparatima i potrepštinama za doma-
ćinstvo, namještajem, šivaćim strojevima,
biciklima, lakovima, bojama i priborom, te
galanterijskom i parfumerijskom robom.

Radnim kolektivima i narodu naše
zemlje - čestita

PRVI MAJ

i želi mnogo uspjeha u radu

**»ELEKTRA«
ŠIBENIK
Pogon „Elektrodalmacije“ Split**

VRŠI DISTRIBUCIJU ELEK-
TRIČNE ENERGIJE NA PO-
DRUČJU OPĆINE

čestita

**MEĐUNARODNI
PRAZNIK RADA**

PRVI MAJ

**„TEHNOMATERIJAL“
TRGOVAČKO PODUZEĆE — ŠIBENIK**

čestita

1. MAJ

i želi mnogo uspjeha u radu

„LJEKARNA“ - ŠIBENIK

Svojim poslovnim prijate-
ljima i radnim ljudima
naše zemlje

čestita

**PRVI
MAJ**

PRAZNIK RADNOG NARODA

**PODUZEĆE ZA NISKOGRADNJU
„KAMENAR“
ŠIBENIK**

Radnim ljudima naše zemlje

čestita

**MEĐUNARODNI
PRAZNIK RADA**

**Vodovod i kanalizacija
ŠIBENIK**

obavlja sve vrste radova na vodovodnim
instalacijama, kanalizacijama za treća lica
i uvodi nove priključke preko svoje
servisne radionice.

Svim radnim kolektivima i narodu
šibenske općine - čestita

PRVI MAJ

**SLUŽBA DRUŠTVENOG KNJIGOVODSTVA
ŠIBENIK**

Radnim ljudima i kolek-
tivima

čestita

međunarodni praznik rada

1. MAJ

**ZDRAVSTVENA STANICA
PRIMOŠTEN**

Gradanima socijalističke
Jugoslavije

čestitamo

1. maj

i želimo sretne prvomaj-
ske praznike!

**»MESOPROMET«
ŠIBENIK**

snabdjeva potrošače preko svojih prodavaonica mesom i mes-
nim preradevinama svih vrsta. Na veliko snabdjeva ustanove i
ugostiteljstvo u Šibeniku i okolici

POVODOM

PRVOG MAJA

ŽELI DALJNJE USPJEHE U RADU

ZDRAVSTVENA STANICA TIJESNO

Svim građanima socijalističke Jugoslavije

čestita

1. maj

i želi mnogo uspjeha u radu

Komunalni zavod za socijalno osiguranje Šibenik

Radnim ljudima socijalističke
Jugoslavije želi mnogo
uspjeha u radu

i čestita

PRVI MAJ

PRAZNIK RADA

PREUZIMA: sve otpremničke poslove u uvozu i izvozu - tranzitne i prekomorske transporte - sve otpreme u tuzemnom prometu.
POSREĐUJE: kod poslova osiguranja transporta - kod carinjenja robe - unajmljivanje broskog prostora i agencijsko poslovanje. Korespondenti i poslovne veze u svim zemljama s kojima SFRJ obavlja razmjenu robe.

Svim radnim ljudima i svojim komitentima

čestita

PRVI MAJ

GRAĐEVNO KOMUNALNO PODUZEĆE VODICE

Radnim kolektivima Jugoslavije i narodu naše zemlje

čestitamo

Međunarodni praznik rada 1. maj

ZDRAVSTVENA STANICA SKRADIN

Radnim
ljudima
naše
zemlje

čestitamo

1. maj

i želimo ugodne prvomajske
praznike

OPĆINSKO SINDIKALNO VIJEĆE ŠIBENIK

Svim radnim ljudima,
radnim kolektivima i
narodima SFR Jugoslavije

čestita

PRVI MAJ

MEĐUNARODNI PRAZNIK RADA

Poduzeće „Revija“ Šibenik

vrši sve krojačke usluge, te
izrađuje sva zaštitna odijela
po najpovoljnijim cijenama

čestita
Prvi maj

SLOBODNA PLOVIDBA ŠIBENIK

Svim svojim prijateljima, radnim ljudima
i kolektivima naše zemlje

čestitamo

1. MAJ

i želimo ugodne prvomajske praznike

»SLOGA« TRGOVAČKO PODUZEĆE ŠIBENIK

snabdijeva na veliko preko svojih skladišta uz najpovoljnije uvjete maloprodavačku mrežu bogatim asortimanima Industrijske i prehrambene robe, te reprodukcijom materijalom za poljoprivredu.

SVIM RADNIM KOLEKTIVIMA I NARODIMA
JUGOSLAVIJE ČESTITA

PRVI MAJ

ZAGREBAČKA PIVOVARA Pogon ŠIBENIK

Svojim potrošačima i narodu
šibenske općine čestitamo

1. maj

„ŠUBIČEVAC“, Ugostiteljsko poduzeće Šibenik

čestita

PRVI MAJ

i želi daljnje uspjehe u izgradnji zemlje

BRIJAČKO-FRIZERSKO PODUZEĆE ŠIBENIK

Svojim mušterijama i narodu naše komune

čestitamo

1. maj

i želimo mnogo uspjeha u radu

OPĆINSKI ODBOR CRVENOG KRIŽA U ŠIBENIKU

čestita

Međunarodni praznik rada

građanima naše socijalističke zemlje

PODUZEĆE ZA METALNU KONSTRUKCIJU - ŠIBENIK

POVODOM

PRVOG MAJA

ŽELI RADNIM LJUDIMA MNOGO USPJEHA
U SOCIJALISTIČKOJ IZGRADNJI ZEMLJE

DOM NARODNOG ZDRAVLJA - DRNIŠ

Svim radnim kolektivima i narodu drniške
općine čestita

1. MAJ - međunarodni praznik rada

RZ „VELIMIR ŠKORPIK“ ŠIBENIK

Svim radnim ljudima socijalističke Jugoslavije

ČESTITA

1. MAJ - PRAZNIK RADA

Općinska konferencija SSRN ŠIBENIK

Sretan Prvi maj

radnim kolektivima i radnim ljudima socijalističke Jugoslavije

NARODNA LJEKARNA Drniš

čestita

radnim ljudima i građanima
socijalističke Jugoslavije

1. MAJ

„Autotransport“ ŠIBENIK

- Poduzeće za promet putnika i robe -

Koristite naše udobne autobuse za putovanja. Za sve
informacije putničke službe obratite se na tel. 26-28

ČESTITA

radnim kolektivima i građanima
socijalističke Jugoslavije

PRVI MAJ

OPĆINSKI KOMITET SK ŠIBENIK

ČESTITA

PRVI MAJ
međunarodni praznik rada

SVIM GRAĐANIMA SOCIJALISTIČKE JUGOSLAVIJE

„NAPRIJED“ SOBOSLIKARSKA ZADRUGA - ŠIBENIK

SVOJIM POSLOVNIM PRIJATELJIMA I
RADNIM LJUDIMA NAŠE ZEMLJE

čestitamo

1. MAJ

DRVODJELSKA PRODUKTIVNA ZADRUGA - ŠIBENIK

Svojim poslovnim prijateljima i narodu
šibenske općine čestita

PRAZNIK RADNIH LJUDI PRVI MAJ

OPĆINSKI SUD ŠIBENIK

Građanima socijalističke Jugoslavije

čestitamo

PRAZNIK RADA - 1. MAJ